ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

Factors Affecting the Farmer's Adoption of Soil and Water Conservation on Lowland-Upland Areain Land Development Zone, Klong Lo Yung-KlongNai YoungWatershed, Lo Yung SubdistrictTakuaThungDistrict, Phangnga Province.

โดย

นางสาวอังคารมาศ ลีนิน

ฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
สถานีพัฒนาที่ดินพังงา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน

สิงหาคม 2561

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน
ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน
วันที่ 17 ต.ค. 2562
เลขหมู่ อ631.41 อ423ป
เลขทะเบียน b10164

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

Factors Affecting the Farmer's Adoption of Soil and Water Conservation on Lowland-Upland Areain Land Development Zone, Klong Lo Yung-KlongNai YoungWatershed, Lo Yung SubdistrictTakuaThungDistrict, Phangnga Province.

โดย

นางสาวอังคารมาศ ลีนิน

ฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
สถานีพัฒนาที่ดินพังงา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน
สิงหาคม 2561

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

สารบัญ

หน้า

สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(2)
สารบัญภาพ	(3)
สารบัญตารางภาคผนวก	(4)
บทคัดย่อ	1
หลักการและเหตุผล	2
วัตถุประสงค์	3
การตรวจเอกสาร	4
ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ	10
อุปกรณ์และวิธีดำเนินการ	10
ผลการศึกษาและวิจารณ์	14
สรุป	57
ข้อเสนอแนะ	59
ประโยชน์ที่ได้รับ	60
เอกสารอ้างอิง	61
ภาคผนวก	64

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปัจจัยทางสังคม	15
2	การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	17
3	อาชีพของเกษตรกร	18
4	ที่ดินถือครองของเกษตรกร	19
5	สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นของตนเอง	22
6	เครื่องมือทางการเกษตร	22
7	รายได้ของเกษตรกร	25
8	หนี้สินของเกษตรกร	31
9	จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร	32
10	การพบปะกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	33
11	การอ่านหนังสือ วารสาร หรือเอกสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	34
12	การชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	34
13	การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต	35
14	การอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	35
15	แหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	36
16	ทัศนคติที่มีต่อการจะทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน	38
17	ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	42
18	การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน	46
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)	50
20	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน	51
21	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	53
22	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยการติดต่อสื่อสาร	54
23	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยด้านทัศนคติ	56

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	12

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
1	แบบสัมภาษณ์	65
2	การทดสอบความเชื่อถือได้ของการวัดทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	86
3	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	87
4	จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan	88

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่		หน้า
1	เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง จังหวัดพังงา	89
2	ขอบเขตการปกครอง ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา	90

ชื่อโครงการ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยงของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา
Factors Affecting the Farmer's Adoption of Soil and Water Conservation on Lowland-Upland Area in Land Development Zone, Klong Lo Yung-Klong Nai Young Watershed,Lo Yung Subdistrict TakuaThung District, Phangnga Province.

ผู้ดำเนินการ นางสาวอังคารมาศ ลีนิน Miss AngkarnmasLeenin

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมการยอมรับและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 118 ราย จากการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา โดยการจับฉลากจากประชากรทั้งหมด 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.4 ของประชากร

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 79.66 เป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ย 51.60 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 22.03 โดยเกษตรกรร้อยละ79.66เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีรายได้ในครอบครัวทั้งหมดเฉลี่ย 189,643.36 บาทต่อปี มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.86 ไร่ มีการใช้แรงงานในการทำการเกษตรเฉลี่ย 2.14 คนต่อครัวเรือน มีการกู้ยืมเงินร้อยละ86.44 มีการติดต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน 3-4 ครั้งต่อปีร้อยละ 35.59 ได้รับการฝึกอบรมปีละครั้งร้อยละ 28.81 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำและต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินเป็นไปในทางที่ดี การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ พบว่าขนาดพื้นที่ถือครอง ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการหาความรู้จากสื่อมวลชน มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัญหาที่พบ คือ อาคารชะลอความเร็วของน้ำที่ก่อสร้างเกิดการชำรุดบางส่วน เนื่องจากฝนตกหนัก และปริมาณน้ำไหลบ่ามากกว่าปกติ ข้อเสนอแนะจากเกษตรกร คือ ปรับรูปแบบอาคารชะลอความเร็วของน้ำ เพิ่มการประชาสัมพันธ์โครงการและควรมีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

หลักการและเหตุผล

เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยงอยู่ในเขตอำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอท้ายเหมืองจังหวัดพังงา มีเนื้อที่รวมประมาณ 68,422ไร่ สภาพพื้นที่มีลักษณะราบเรียบจนถึงเนินเขาสูงลักษณะดินส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีโครงสร้างแน่นทึบ เมื่อดินแห้งจะแข็งและไถพรวนยาก มักขาดแคลนน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง บางพื้นที่มีความลาดชันสูง หน้าดินถูกชะล้างได้ง่าย ประกอบกับเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลให้ดินเสื่อมโทรมลง ทำให้ผลผลิตตกต่ำ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน มีผลทำให้เกษตรกรบางรายปล่อยพื้นที่ให้รกร้างว่างเปล่า ไม่ก่อให้เกิดรายได้และมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ปีงบประมาณ 2559สถานีพัฒนาที่ดินพังงา ได้ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ในเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยงพื้นที่ดำเนินการ บ้านหล่อยูง หมู่ที่1 บ้านบางปลา หมู่ที่ 2บ้านนา หมู่ที่ 3บ้านควน หมู่ที่ 5บ้านในหยงหมู่ที่ 8 ตำบลหล่อยูงอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา มีกิจกรรมดำเนินการ 5 กิจกรรม ได้แก่ คันดินแบบที่5 ทางลำเลียงในไร่นา ปรับรูปแปลงนาลักษณะที่3 อาคารชะลอความเร็วน้ำและท่อระบายน้ำ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ที่ประสบปัญหาการชะล้างพังทลายของดินบนพื้นที่ลาดชันสูงดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และปัญหาน้ำท่วมขังของพื้นที่ลุ่มในช่วงฤดูฝน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรแก่เกษตรกรการดำเนินงานให้เกิดความสำเร็จส่วนหนึ่งที่สำคัญคือการยอมรับในมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำหรือกิจกรรมดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลสำหรับการหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมการติดต่อสื่อสาร จิตวิทยาและการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร ในเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนของเกษตรกรในเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนของเกษตรกรในเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

การตรวจเอกสาร

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูงอำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งสามารถจำแนกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การยอมรับ

นวัตกรรม หมายถึง ความคิด สิ่งปฏิบัติ หรือวัตถุที่แต่ละบุคคลรับรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งใหม่สำหรับตนเมื่อนำนวัตกรรมไปเผยแพร่หรือกระจายจนเป็นที่ยอมรับแล้วก็จะกลายเป็นเทคโนโลยี (ดิเรก, 2527) กระบวนการยอมรับ (innovation doption process) เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลซึ่งเริ่มต้นด้วยการเริ่มรู้หรือได้ยินเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ แล้วไปสิ้นสุดลงด้วยการตัดสินใจยอมรับปฏิบัติ ขั้นตอนการยอมรับของบุคคลยังแบ่งออกได้อีกหลายขั้นตอนแต่ละขั้นตอนยังมีผลต่อการตัดสินใจยอมรับแนวคิดใหม่ที่ต่างกันออกไป และการที่บุคคลจะรับแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติมีขั้นตอนดังนี้1) ขั้นเริ่มรู้หรือรับรู้ (Awareness)เป็นขั้นเริ่มต้น โดยบุคคลเริ่มรู้เกี่ยวกับเรื่องใหม่หรือความคิดใหม่แต่ขาดรายละเอียดเพราะไม่เคยได้ยินหรือเคยเห็นมาก่อนทำให้เกิดการรับรู้ขึ้นโดยบังเอิญด้วยการพบเห็นด้วยตนเองหรือโดยการเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือเอกชน2) ขั้นสู่ความสนใจ (Interest) เป็นขั้นที่บุคคลเพียงแต่รับรู้ในแนวคิดใหม่ แต่ไม่สนใจหรือไม่ถูกกระตุ้นให้เกิดความสนใจหากไม่สนใจก็รู้สึกเฉยๆ แต่หากเกิดสนใจจะพยายามติดต่อผู้รู้หรือสอบถามผู้รู้ในรายละเอียดและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวความคิดนั้น ๆ จุดสำคัญของขั้นนี้ คือ จะไปหาความรู้เพิ่มเติมจากใครหรือแหล่งความรู้ใด หากได้รายละเอียดมาไม่ดีก็จะทำให้เกิดความล้มเหลวในขั้นต่อไป3) ขั้นไตร่ตรอง (Evaluation)เป็นขั้นที่บุคคลศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่แล้วคิดเปรียบเทียบดูกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันว่าถ้าเอาแนวคิดใหม่มาปฏิบัติจะเกิดผลดีหรือไม่ดีอย่างไรในขณะนี้และอนาคตควรหรือไม่ที่จะทดลองดูก่อน ถ้าชั่งใจไตร่ตรองดูแล้วรู้สึกว่าผลดีมีมากกว่าผลเสีย ก็จะตัดสินใจทดลองดูเพื่อให้เกิดความแน่ใจก่อนที่จะปฏิบัติจริง4) ขั้นลองทำ (Trial)เป็นขั้นที่บุคคลลองทำตามแนวความคิดใหม่โดยทำการทดลองเพียงเล็กน้อย เพื่อดูว่าจะเข้ากันหรือไม่กับสภาวการณ์ในปัจจุบันของตน และผลจะออกมาตามที่ตนคาดคิดไว้หรือไม่และ5) ขั้นนำไปปฏิบัติ (Adoption) หรือขั้นยอมรับ เป็นขั้นที่บุคคลตัดสินใจรับแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติหลังจากที่ได้ทดลองปฏิบัติดูและทราบผลเป็นที่พอใจแล้ว(Rogers and Shoemaker, 1971)

การยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ประกอบด้วย1) ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขหรือสภาวการณ์โดยทั่วไป ได้แก่สภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน เกษตรกรที่มีปัจจัยการผลิตมากกว่า ที่ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินมากกว่า มีรายได้มากกว่าจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า และเร็วกว่าเกษตรกรที่มีปัจจัยการผลิตน้อยกว่าสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับเร็วหรือช้าเช่นบุคคลที่อยู่ในชุมชนหรือสังคมที่รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ อย่างเคร่งครัดมากกว่ามีลักษณะการแบ่งชนชั้นทางสังคมอย่างเด่นชัดกว่า จะมีผลทำให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ช้าลงและน้อยลงด้วย2)ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่บุคคลเป้าหมายหรือผู้รับการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของเกษตรกรเองเป็นส่วนสำคัญที่

เกี่ยวข้องกับการยอมรับการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม โดยพบว่า เพศหญิงยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากกว่าเพศชาย เกษตรกรที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมากกว่ามีความถี่ในการรับฟังข่าวสารมากกว่า จะมีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วกว่าและมากกว่า และบุคคลที่อยู่ในวัยรุ่นจะมีการยอมรับเร็วที่สุดและช้าลงไปตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น เกษตรกรที่มีกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินจำนวนมากกว่าการทำกินในเนื้อที่ดินที่มากกว่า การมีรายได้มากกกว่า มีโอกาสได้รับสินเชื่อปริมาณมากกว่าและดอกเบี้ยถูกกว่า การมีทรัพยากรที่จำเป็นในการผลิตมากกว่าทำให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าและมากกว่าเกษตรกรที่มีน้อยกว่าพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารของเกษตรกร ที่จำเป็นอย่างยิ่ง คือ ประสิทธิภาพในการรับฟังข่าวสารได้แก่ การอ่าน การฟัง รวมทั้งความคิดเห็นที่มีเหตุผล ซึ่งจะสร้างความเข้าใจระหว่างเพื่อนบ้านด้วยกันเอง เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น และพื้นฐานในเรื่องอื่น ๆ เกษตรกรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความพร้อมด้านจิตใจ มีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและต่อเทคโนโลยีที่นำมาเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีความสนใจในปัญหาความต้องการของตนเอง และกิจกรรมอาชีพของเพื่อนบ้าน จะมีแนวโน้มที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่มากกว่าและรวดเร็วกว่าตามลำดับ(ดิเรก, 2527)

ลักษณะนวัตกรรมที่บุคคลจะยอมรับหรือไม่ยอมรับนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะสำคัญ5ประการ ได้แก่ 1) ข้อดีของนวัตกรรมที่เทียบเคียงได้ (Relative advantage) หมายถึงการที่ผู้รับนวัตกรรมคิดว่านวัตกรรมที่รับเข้ามาใหม่นั้น อยู่ในระดับดีกว่าของเดิม2) ความเข้ากันได้ (Compatability) หมายถึง การที่นวัตกรรมนั้นมีลักษณะที่เข้ากันได้หรือสามารถไปด้วยกันกับค่านิยม ประสบการณ์ที่ผ่านมา และความต้องการของผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมนั้น ๆ ความคิดใหม่หรือนวัตกรรมใดที่ไม่สามารถเข้ากันได้กับค่านิยมบรรทัดฐานของระบบสังคมนั้น ย่อมมีการยอมรับที่ช้ากว่านวัตกรรมที่เข้ากันได้ 3) ความสลับซับซ้อน (Complexibility) หมายถึง ลักษณะที่นวัตกรรมนั้นมีความซับซ้อนยากต่อความเข้าใจและนำไปใช้ นวัตกรรมบางอย่าง ถ้ามีลักษณะที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก สมาชิกในสังคมสามารถที่จะเข้าใจได้ทันที นวัตกรรมลักษณะนี้ก็จะได้รับการยอมรับอย่างรวดเร็ว4) ความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (Trialability) หมายถึง การที่นวัตกรรมสามารถนำไปทดลองใช้ในปริมาณจำกัดได้ นวัตกรรมใดสามารถแบ่งแยกเป็นส่วนต่าง ๆ เพื่อนำไปทดลองใช้ในปริมาณจำกัดได้ นวัตกรรมนั้นจะถูกยอมรับได้เร็วกว่า และ 5) ความสามารถในการสังเกตเห็น (Observability) หมายถึง การที่นวัตกรรมแสดงผลออกมาในลักษณะที่สามารถมองเห็นได้ ยิ่งนวัตกรรมมีลักษณะที่เห็นผลได้ง่ายมากเท่าใด การยอมรับนวัตกรรมนั้นก็จะง่ายมากขึ้น(ก้องกษิต, 2542)

2. การอนุรักษ์ดินและน้ำ

การอนุรักษ์ดินและน้ำ หมายถึง การระวังรักษาและป้องกันดินมิให้ดินถูกชะล้างและพัดพาไป ตลอดจนการปรับปรุงบำรุงดินให้คงความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งการรักษาน้ำในดินและบนผิวดินให้คงอยู่ เพื่อรักษาดุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ดินและที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ยั่งยืน หรืออาจกล่าวสั้นๆได้ว่าการอนุรักษ์ดินและน้ำ หมายถึงการรักษาปรับปรุงสภาพของพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ป่าไม้และสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้ดีขึ้นป้องกันมิให้ดินเกิดการชะล้างพังทลายทั้งในพื้นที่การเกษตรและพื้นที่นอกการเกษตรการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินให้ดีอยู่เสมอการรักษาสภาพพื้นที่เพาะปลูกให้คงสภาพอยู่ตลอดไปไม่สูญหายการปรับปรุงพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรให้เหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อการทำการเกษตรและการกักเก็บน้ำไว้ใช้ในพื้นที่ตลอดจนมีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่พืชไร่, 2561)

จากการสำรวจของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่าประเทศไทยประมาณ 1 ใน3เป็นพื้นที่เขา มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35อีกทั้งมีการเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้ต้องขยายพื้นที่เพาะปลูกไปบนพื้นที่สูง มีการใช้ที่ดินอย่างไม่ถูกต้อง ทำการเกษตรอย่างขาดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ และมีการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลงอย่างรวดเร็ว ผลผลิตของพืชที่ปลูกลดลง(สรสิทธิ์, 2535)กรมพัฒนาที่ดินจึงได้ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำจำแนกเป็น 3 ระบบ คือ 1) ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่สูง ที่สูงคือ พื้นที่ที่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 500 เมตรขึ้นไป หรือมีความลาดเทมากกว่าร้อยละ 15 ส่วนมากเป็นพื้นที่ต้นน้ำเป็นที่ป่า หรือพื้นที่ที่กรมพัฒนาที่ดินจำแนกเป็น Slope complex2) ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่ดอน คือพื้นที่ลาดเชิงเขา มีระดับความสูงต่ำกว่า 500 เมตรจากระดับน้ำทะเล หรือมีความลาดเทตั้งแต่ร้อยละ 3-15 ส่วนมากใช้ประโยชน์เพื่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และ 3) ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในที่ราบลุ่ม ที่ราบลุ่ม คือ พื้นที่ที่ต่ำกว่าและต่อเนื่องจากที่ลาดเชิงเขา มีความลาดเทไม่เกินร้อยละ3มีน้ำท่วมขังเป็นครั้งคราว ส่วนมากใช้ทำนา ปลูกผัก หรือไร่นาสวนผสม พื้นที่ราบจะมีปัญหาการระบายน้ำซึ่งไหลบ่าจากที่ดอนที่สูงมารวมในที่ราบ รวมทั้งน้ำฝนและน้ำใต้ดินที่ตกหรือปรากฏในพื้นที่นั้นๆ(กลุ่มแผนงาน, 2561)

3.เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง และการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง อยู่ในลุ่มน้ำสาขาภาคใต้ตะวันตกส่วนที่ 2 ลุ่มน้ำหลักภาคใต้ฝั่งตะวันตก ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีเนื้อที่รวม 68,422 ไร่ (ภาพภาคผนวกที่ 1) (กรมพัฒนาที่ดิน, 2556) สถานีพัฒนาที่ดินพังงาได้คัดเลือกพื้นที่บ้านหล่อยูง หมู่ที่ 1บ้านบางปลา หมู่ที่2บ้านนา หมู่ที่ 3บ้านควน หมู่ที่ 5บ้านในหยง หมู่ที่ 8 ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่งจังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ6,825 ไร่เป็นพื้นที่ดำเนินการ เพื่อ

แก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ดินเสื่อมโทรม ผลผลิตตกต่ำและขาดแคลนน้ำทางการเกษตร ตลอดจนปัญหาการลำเลียงผลผลิตออกนอกพื้นที่ของเกษตรกร

การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดำเนินการ ประกอบด้วย คันดินแบบ 5จำนวน 9.655 กิโลเมตรทางลำเลียงในไร่นา จำนวน 5.361 กิโลเมตร ท่อระบายน้ำ จำนวน 23 จุด ปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3จำนวน 6.459 กิโลเมตร และอาคารชะลอความเร็วน้ำ จำนวน 8จุด(สถานีพัฒนาที่ดินพังงา, 2559)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

วัชรพงษ์(2546)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรยากจนในจังหวัดปัตตานี พบว่า เกษตรกรที่มีรายได้สูงสามารถยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำ นอกจากนี้ นฤชิต(2548)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนพลังงาน ปี 2549 ของเกษตรกร จังหวัดสงขลา พบว่า รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับโครงการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ภัทราวรรณ(2551)ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีเพื่อการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 ของเกษตรกรในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 แตกต่างกัน มีการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกัน 3 ประเด็น ได้แก่การใช้ปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี การใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-8 ใส่รองพื้นในอัตรา 20-25กิโลกรัมต่อไร่ และการใส่ปุ๋ยคอกก่อนการหว่านเมล็ดพันธ์หรือการปักดำ ซึ่งสอดคล้องกับ สาคร (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารโคของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ค้นคว้าและพัฒนาวิชาการอาหารสัตว์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ขนาดฟาร์มมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารโคในด้านจำนวนอาหารสูตรมันสำปะหลังที่ให้โคกินโดยจำนวนปีที่เลี้ยงโคด้วยอาหารสูตรมันสำปะหลังและขนาดฟาร์มมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารโคในด้านความต่อเนื่องในการใช้มันสำปะหลังเลี้ยงโคในทิศทางตรงกันข้ามนอกจากนี้ ณรงค์(2547)ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีเกษตรอินทรีย์เพื่อการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่แตกต่างกันมีการยอมรับเทคโนโลยีเกษตรอินทรีย์เพื่อการผลิตข้าวที่ไม่แตกต่างกัน

ก้องกษิต(2543)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวของเกษตรกร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบว่า จำนวนแรงงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว และจุฬาลัย (2551)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงไหมอีรี่เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังพบว่า ปัจจัยด้านจำนวนแรงงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยอมรับด้านการปฏิบัติ ในการปลูกและดูแลรักษามันสำปะหลัง แสดงว่าเมื่อเกษตรกรมี

จำนวนแรงงานมากขึ้นจะทำให้เกษตรกรยอมรับด้านการปฏิบัติในการปลูกและดูแลรักษามันสำปะหลังน้อยลงเนื่องจากจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยในการปลูกมีจำนวนมากขึ้นแต่ในการปลูกมันสำปะหลังนั้นไม่จำเป็นต้องดูแลรักษามากนักเพราะมันสำปะหลังเป็นพืชที่ดูแลรักษาง่ายไม่ต้องฉีดสารเคมีในการป้องกันโรคและแมลง

พีระพันธ์ (2535)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนยางพาราของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดสตูล พบว่า เกษตรกรรายย่อยที่มีการยอมรับการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนยางพารา จะมีการใช้สินเชื่อด้านการเกษตรสูงกว่าเกษตรกรรายย่อยที่ไม่ยอมรับการใช้ปุ๋ยเคมีนอกจากนี้ชิตพล (2551)ได้ศึกษาการยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพารา : กรณีศึกษา เกษตรกรในตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรที่มีการกู้ยืมหรือไม่มีการกู้ยืมก็มีการยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพาราในแต่ละด้านเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับวนิดา (2552)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าเกษตรกรที่มีการกู้ยืมและไม่กู้ยืมจากแหล่งสินเชื่อทางการเกษตร จะมีการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ไม่แตกต่างกัน

4.2ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร

จรัล (2544)ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น พบว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง 2 เรื่อง ได้แก่ ทดลองปลูกพันธุ์ดีเพื่อเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมและการปักท่อนพันธ์ฤดูฝนสามารถปักแบบเอียงหรือตรงก็ได้ ส่วนปลายฤดูฝนเกษตรกรควรปักท่อนพันธุ์แบบตรงซึ่งสอดคล้องกับ สันติ (2545)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกแทนยางพาราด้วยปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่า การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรมีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกแทนยางพาราด้วยปาล์มน้ำมันที่มากขึ้น นอกจากนี้ปรีติญา(2552)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศองค์ความรู้เรื่องข้าวของเกษตรกร: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนชาวนาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการพบเจ้าหน้าที่มีผลต่อการยอมรับในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศองค์ความรู้เรื่องข้าวของเกษตรกรในขั้นทดลองทำ

พจนันท์ และคณะ (2550)ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรที่ได้รับข่าวสารในระดับต่ำและระดับปานกลางจะยอมรับกิจกรรมในระดับปานกลาง ส่วนเกษตรกรที่ได้รับข่าวสารในระดับสูงจะยอมรับกิจกรรมในระดับสูง โดยแหล่งข้อมูลที่ได้รับมากที่สุด คือ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ รองลงมาคือ จากหอกระจายข่าวหมู่บ้าน สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์นอกจากนี้ พัฒนพงศ์ (2540) ได้ศึกษาความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอภาชี จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา พบว่า เกษตรกรที่มีการรับรู้แหล่งข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคลและสื่อมวลชนมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรรมไม่แตกต่างกัน

วันชัย (2550)ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรที่ทำนาในจังหวัดชัยนาท พบว่า การเข้ารับการฝึกอบรม ประชุม หรือมีส่วนร่วมกิจกรรมเกษตรของเกษตรกรมีผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับ สกุล(2551)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวแบบชีวภาพ ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การได้รับการอบรมหรือการศึกษาดูงานด้านการผลิตข้าวชีวภาพ มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวแบบชีวภาพในจังหวัดสุพรรณบุรี นอกจากนี้ วนิดา(2552)ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรที่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมและไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมจะมีการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ไม่แตกต่างกัน

4.3ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ยุพินพรรณ และคณะ(2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวของเกษตรกร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบว่า ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชมีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว ซึ่งสอดคล้องกับภูวดล(2536) ศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียมโค พบว่า ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์มีผลต่อการยอมรับการผสมเทียมโค นอกจากนี้ชิตพล (2551)ได้ศึกษาการยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพารา :กรณีศึกษา เกษตรกรในตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพาราจะยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพได้มากกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ไม่ดี และเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะมีการยอมรับการจัดเตรียมปุ๋ยชีวภาพไปปฏิบัติใช้ต่ำกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ไม่ดี เนื่องจากเกษตรกรที่มีความศรัทธาเชื่อถือต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรน้อย จึงมีความเต็มใจที่จะยอมรับการจัดเตรียมปุ๋ยชีวภาพไปปฏิบัติด้วยตนเองมากกว่า

ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มต้นเดือนตุลาคม2560สิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ 2561

สถานที่ดำเนินการ พื้นที่ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยงตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 6,825 ไร่พิกัดUTM 042745E-043187E และ 090641N-091279N ซึ่งมีเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินการตามบัญชีรายชื่อ จำนวน170 ราย

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการ

1. อุปกรณ์

อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับงานวิจัยนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการติดต่อสื่อสารของเกษตรกรในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านจิตวิทยาของเกษตรกรในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีการทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น ดังนี้

ความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจริง

ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสัมภาษณ์กับเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์น้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ที่ไม่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน12 ชุด ไปทำการทดสอบ (Pre-test)โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ ตามสูตรของ Cronbach’s alpha formula ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน และ ต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

เท่ากับ 0.833 ดังนั้น หมายความว่าข้อคำถามในชุดนี้มีความน่าเชื่อถือได้ของการวัดเท่ากับร้อยละ 83.3

2. วิธีดำเนินการ

2.1 กรอบแนวคิด

ได้กำหนดปัจจัยของกลุ่มตัวแปรอิสระจากวัตถุประสงค์การวิจัยออกเป็น 3กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1ปัจจัยทางเศรษฐกิจประกอบด้วย รายได้ของครอบครัว ขนาดพื้นที่ถือครอง การใช้แรงงานและการกู้ยืม

กลุ่มที่2ปัจจัยการติดต่อสื่อสารประกอบด้วยการติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน การหาความรู้จากสื่อมวลชน และการอบรม

กลุ่มที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยา ประกอบด้วย ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

กลุ่มตัวแปรอิสระ 3 กลุ่มนี้ คาดว่า จะมีผลกับตัวแปรตาม คือ การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร ในเขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา (ภาพที่ 1)

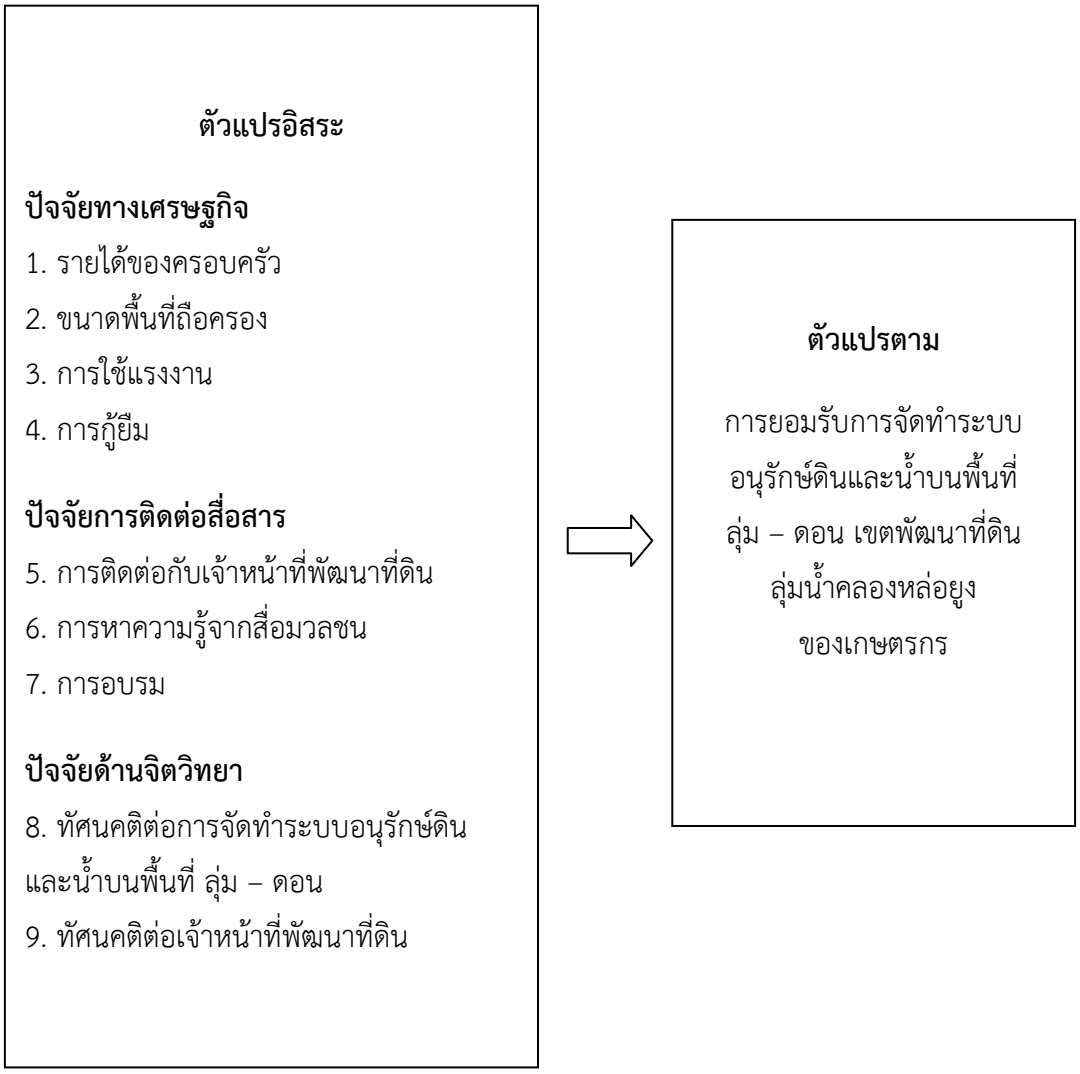

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2 สมมุติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสมมุติฐานการวิจัยจากกรอบความคิดเชิงทฤษฎีซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ขนาดพื้นที่ถือครอง การใช้แรงงาน และการกู้ยืม มีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน การหาความรู้จากสื่อมวลชน และการอบรม มีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะทางจิตวิทยา ได้แก่ ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน มีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

2.3 วิธีการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ตามบัญชีรายชื่อเกษตรจำนวน 170 ราย(สถานีพัฒนาที่ดินพังงา, 2559) และหาขนาดตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)ได้กลุ่มตัวอย่าง 118 ราย (ประสพชัย, 2557)

ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (simple random sampling) โดยการจับฉลาก และได้ผลการสุ่มจำนวนตัวอย่างที่สัมภาษณ์จำนวน 118รายคิดเป็น ร้อยละ 69.4 ของประชากรทั้งหมดผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกษตรกร118 รายด้วยตนเองเริ่มสัมภาษณ์ระหว่างเดือนธันวาคม 2560 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2561

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับนำข้อมูลมาลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

2.4.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมการติดต่อสื่อสาร และจิตวิทยา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4.2 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation ; r) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกันโดยตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเองในระดับสูงค่าสัมประสิทธิ์จะอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1และใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) สำหรับวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน

ผลการศึกษาและวิจารณ์

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยงตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา จำนวน 118 คน ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจปัจจัยการสื่อสาร และปัจจัยด้านจิตวิทยา ดังนี้

1.ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง

1)เพศ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ79.66 เพศหญิงร้อยละ 20.34 เกษตรกรเพศชายส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นแรงงานหลักในการทำการเกษตร ส่วนเพศหญิงจะเป็นแรงงานเสริมในการทำการเกษตร

2) อายุพบว่า เกษตรมีอายุเฉลี่ย 51.60 ปี โดยมีอายุ 48-58 ปี มากที่สุด ร้อยละ41.53 รองลงมา คือ อายุ 37-47 ปี ร้อยละ 24.58 และอายุต่ำกว่า 36 ปี ร้อยละ 10.17

3) ศาสนา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 62.71 และบางส่วนนับถือศาสนาอิสลาม

4) ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 22.03 รองลงมา คือ ปริญญาตรี ร้อยละ 16.10 และไม่ได้ศึกษาเลย น้อยที่สุดร้อยละ 2.54 เกษตรกรจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากสังคมชนบทมีค่านิยมสำหรับการศึกษาแค่เพียงภาคบังคับ และส่วนใหญ่ทำงานในสวนของตนเอง

5) ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 93.22 รองลงมา คือ อ่านออก เขียนไม่ได้ ร้อยละ 6.78

6) จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครบครัวจำนวน 1-3 คน มากที่สุด ร้อยละ 90.68 รองลงมา คือ จำนวน 4-6 คน ร้อยละ 7.63 และจำนวน 7-9 คน น้อยที่สุด ร้อยละ 1.69 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1ปัจจัยทางสังคม n =118

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	94	79.66
หญิง	24	20.34
อายุ		
ต่ำกว่า 36 ปี	12	10.17
37-47 ปี	29	24.58
48-58 ปี	49	41.53
59-69 ปี	22	18.64
70 ปีขึ้นไป	6	5.08
อายุเฉลี่ย		51.60 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		10.86 ปี
อายุน้อยที่สุด		26 ปี
อายุมากที่สุด		79 ปี
ศาสนา		
ศาสนาพุทธ	74	62.71
ศาสนาอิสลาม	44	37.29
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษาเลย	3	2.54
ประถมศึกษาปีที่ 4	26	22.03
ประถมศึกษาปีที่ 6	13	11.02
มัธยมศึกษาปีที่ 3	13	11.02
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.	18	15.25
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	26	22.03
ปริญญาตรี	19	16.10

ตารางที่ 1(ต่อ) n = 118

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ความสามารถในการอ่านออกเสียง		
อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้	0	0.00
อ่านออก เขียนไม่ได้	8	6.78
อ่านออก เขียนได้	110	93.22
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	107	90.68
4-6 คน	9	7.63
7-9 คน	2	1.69
จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย	1.11 คน	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.36 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยที่สุด	1 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด	9 คน	
รวม	118	100.00

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 79.66 รองลงมา คือ กลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 44.92 และเกษตรกรเข้ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้อยที่สุด ร้อยละ 17.80 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	เป็นสมาชิก		ไม่เป็นสมาชิก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	21	17.80	96	81.36
กลุ่มเกษตรกร	53	44.92	65	55.08
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	94	79.66	24	20.34
สหกรณ์ออมทรัพย์	50	42.37	68	57.63

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

อาชีพของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีอาชีพหลักในการทำสวนยางมากที่สุด ร้อยละ 44.07 รองลงมา คือ สวนปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 26.27 และสวนผลไม้น้อยที่สุด ร้อยละ 0.85 จากการสัมภาษณ์ พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่มาก การทำสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันทำให้ มีรายได้ตลอดไม่ต้องดูแลรักษาเยอะเหมือนการทำสวนผลไม้

อาชีพรองของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพรอง ร้อยละ55.08 ซึ่งมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 31.36 รองลงมา คือ ค้าขาย ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และพนักงานบริษัท ร้อยละ 10.17, 5.93, 3.39, 1.69.และ 0.85 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3อาชีพของเกษตรกร n = 118

อาชีพของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
สวนยางพารา	52	44.07
สวนปาล์มน้ำมัน	31	26.27
ปลูกผัก	4	3.39
สวนผลไม้	1	0.85
ปลูกพืชผสมผสาน	30	25.42
อาชีพรอง		
ไม่มี	53	44.92
มี	65	55.08
รับจ้าง	37	31.36
ค้าขาย	12	10.17
ธุรกิจท่องเที่ยว	7	5.93
ธุรกิจส่วนตัว	4	3.39
รับราชการ	2	1.69

ที่ดินถือครองทั้งหมดพบว่า เกษตรกรมีที่ดินถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 12.86 ไร่ โดยส่วนใหญ่มีที่ดินจำนวน 1-13 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 71.19 รองลงมา คือ จำนวน 14-26 ไร่ ร้อยละ 12.71 และ 53 ไร่ขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 0.85 ที่ดินทำการเกษตรทั้งหมด พบว่า เกษตรกรมีที่ดินทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 11.52 ไร่ โดยมีที่ดินทำการเกษตรทั้งหมดจำนวน 1-11 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 65.25 รองลงมา คือ 12-22 ไร่ร้อยละ 20.34 ซึ่งมีจำนวน 34-44 ไร่ และจำนวน 45 ไร่ขึ้นไปน้อยที่สุด ร้อยละ 2.54เกษตรกรมีจำนวนสวนยางพาราเฉลี่ย 10.89 ไร่ โดยเกษตรไม่มีสวนยางพารามากที่สุด ร้อยละ 61.89รองลงมา คือ จำนวน 10-18 ไร่ ร้อยละ 13.56 และจำนวน 37-45 ไร่ น้อยที่สุด ร้อยละ 2.54เกษตรกรมีจำนวนสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 15.03 ไร่ โดยเกษตรกรไม่มีสวนปาล์มน้ำมันมากที่สุด ร้อยละ72.80 รองลงมา คือ จำนวนต่ำกว่า 9 ไร่ ร้อยละ 12.71 และจำนวน 17-23 ไร่ น้อยที่สุด ร้อยละ 1.69เกษตรกรมีจำนวนที่ดินสำหรับปลูกผักเฉลี่ย 1.33 ไร่ โดยเกษตรกรไม่มีที่ดินสำหรับปลูกผักมากที่สุด ร้อยละ 89.83 รองลงมา คือ จำนวน 1 ไร่ ร้อยละ7.63 และจำนวน 3 ไร่ น้อยที่สุดร้อยละ 0.83เกษตรกรมีจำนวนที่ดินสวนผลไม้เฉลี่ย 1.67 ไร่โดยเกษตรกรไม่มีที่ดินสวนผลไม้มากที่สุด ร้อยละ 97.46 รองลงมา คือ จำนวน 2 ไร่ ร้อยละ1.69 และจำนวน 1 ไร่ น้อยที่สุด ร้อยละ 0.85เกษตรกรมีจำนวนที่ดินสวนพืชผสมผสานเฉลี่ย 5.58 ไร่ โดยเกษตรกรไม่มีที่ดินสวนพืชผสมผสานมากที่สุดร้อย

ละ 66.10 รองลงมา คือ จำนวน 1-6 ไร่ ร้อยละ 22.03 และจำนวน 13-16 ไร่ น้อยที่สุด ร้อยละ 2.54 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4ที่ดินถือครองของเกษตรกร n = 118

ที่ดินถือครองของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
ที่ดินถือครองทั้งหมด		
1-13 ไร่	84	71.19
14-26 ไร่	15	12.71
27-39 ไร่	14	11.86
40-52 ไร่	4	3.39
53 ไร่ขึ้นไป	1	0.85
ที่ดินถือครองทั้งหมดเฉลี่ย		12.86 ไร่
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		11.79 ไร่
ที่ดินถือครองทั้งหมดน้อยที่สุด		1 ไร่
ที่ดินถือครองทั้งหมดมากที่สุด		62 ไร่
ที่ดินทำการเกษตรทั้งหมด		
1-11 ไร่	77	65.25
12-22 ไร่	24	20.34
23-33 ไร่	11	9.32
34-44 ไร่	3	2.54
45 ไร่ขึ้นไป	3	2.54
ที่ดินทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย		11.52 ไร่
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		10.59 ไร่
ที่ดินทั้งหมดน้อยที่สุด		1 ไร่
ที่ดินทั้งหมดมากที่สุด		51 ไร่

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4(ต่อ)

ที่ดินถือครองของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
สวนยางพารา		
ไม่มีสวนยางพารา	73	61.89
1-9 ไร่	15	12.71
10-18 ไร่	16	13.55
19-27 ไร่	6	5.07
28-36 ไร่	5	4.24
37-45 ไร่	3	2.54
สวนยางพาราเฉลี่ย		10.89 ไร่
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		7.42 ไร่
สวนยางพาราน้อยที่สุด		1 ไร่
สวนยางพารามากที่สุด		41 ไร่
สวนปาล์มน้ำมัน		
ไม่มีสวนปาล์มน้ำมัน	86	72.88
ต่ำกว่า 9 ไร่	15	12.71
10-16 ไร่	5	4.24
17-23 ไร่	2	1.69
24-30 ไร่	7	5.93
31 ไร่ขึ้นไป	3	2.54
สวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย		15.03 ไร่
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		10.50 ไร่
สวนยางพาราน้อยที่สุด		3 ไร่
สวนยางพารามากที่สุด		35 ไร่

ตารางที่ 4(ต่อ) n = 118

ที่ดินถือครองของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
แปลงผัก		
ไม่มีแปลงผัก	106	89.83
1 ไร่	9	7.63
2 ไร่	2	1.69
3 ไร่	1	0.85
แปลงผักเฉลี่ย	1.33 ไร่	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.65 ไร่	
แปลงผักน้อยที่สุด	1 ไร่	
แปลงผักมากที่สุด	3 ไร่	
สวนผลไม้		
ไม่มีสวนผลไม้	115	97.46
1 ไร่	1	0.85
2 ไร่	2	1.69
สวนผลไม้เฉลี่ย	1.67 ไร่	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.57 ไร่	
สวนผลไม้น้อยที่สุด	1 ไร่	
สวนผลไม้มากที่สุด	2 ไร่	
ปลูกพืชผสมผสาน		
ไม่มีปลูกพืชผสมผสาน	78	66.10
1-6 ไร่	26	22.03
7-12 ไร่	11	9.32
13-18 ไร่	3	2.54
ปลูกพืชผสมผสานเฉลี่ย	5.58 ไร่	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	3.86 ไร่	
ปลูกพืชผสมผสานน้อยที่สุด	1 ไร่	
ปลูกพืชผสมผสานมากที่สุด	15 ไร่	

สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นของตนเอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เกษตรกรส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นของตนเอง โดยมีโทรทัศน์และรถจักรยานยนต์ มากที่สุด ร้อยละ 99.15 รองลงมา คือ สมาร์ตโฟน ร้อยละ 60.17 อาจเนื่องมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีกำลังในการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก ราคาไม่สูงมาก และเกษตรกรส่วนใหญ่ก้าวทันเทคโนโลยี ทำให้สะดวกสบายและเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน และคอมพิวเตอร์น้อยที่สุด ร้อยละ 6.78 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นของตนเอง n = 118

สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นของตนเอง	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	117	99.15	1	0.85
รถจักรยานยนต์	117	99.15	1	0.85
สมาร์ตโฟน	71	60.17	47	39.83
รถยนต์	48	40.68	70	59.32
แท็บเล็ต	32	27.12	86	72.88
เตาอบไมโครเวฟ	31	26.27	87	73.73
เครื่องปรับอากาศ	24	20.34	94	79.66
คอมพิวเตอร์	8	6.78	110	93.22

เครื่องมือทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีเครื่องตัดหญ้ามากที่สุด ร้อยละ 80.51 อาจเนื่องมาจากเครื่องตัดหญ้าเป็นเครื่องมือที่ใช้บ่อยในการกำจัดวัชพืชในสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน เกษตรกรมีกำลังซื้อ ราคาไม่สูงมาก รองลงมา คือ เครื่องพ่นยาปราบศัตรูพืช ร้อยละ 52.54 และรถแทรคเตอร์น้อยที่สุด ร้อยละ 5.08 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6เครื่องมือทางการเกษตร n = 118

เครื่องมือทางการเกษตร	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องตัดหญ้า	95	80.51	23	19.49
เครื่องพ่นยาปราบศัตรูพืช	62	52.54	56	47.46
เครื่องสูบน้ำ	43	36.44	75	63.56
รถแทรคเตอร์	6	5.08	112	94.92

รายได้ของครอบครัว พบว่า เกษตรมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 189,643.36 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัว ต่ำกว่า 400,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 91.53รองลงมา คือ 400,001-800,000 บาท ร้อยละ 6.78 ส่วนจำนวน 800,001-1,200,000บาทและ1,600,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 0.85เกษตรกรมีรายได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย111,786.02 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคเกษตร ต่ำกว่า 100,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 66.10 รองลงมา คือ 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 19.49 และจำนวน 400,001-500,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 1.69 แบ่งเป็นประเภท ดังนี้1) รายได้จากสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย 109,637.25 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากยางพาราต่ำกว่า 80,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 79.66 รองลงมา คือ 80,001-160,000 บาท ร้อยละ 13.56 ส่วนจำนวน 160,001-240,000 บาทและ320,001-400,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 1.692) รายได้จากสวนปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 233,080.88 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากสวนปาล์มน้ำมันต่ำกว่า 667,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 99.15 และ 2,668,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 0.853) รายได้จากการปลูกผัก พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกผักเฉลี่ย 27,084.62 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกผักต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 90.68 รองลงมา คือ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 3.39 ส่วนจำนวน 20,001-30,000บาท และ 30,001-40,000บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 1.694) รายได้จากสวนผลไม้ พบว่า เกษตรมีรายได้จากสวนผลไม้เฉลี่ย 18,400.00 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากสวนผลไม้ต่ำกว่า17,200 บาท มากที่สุด ร้อยละ 98.31 และจำนวน 43,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุดร้อยละ 0.855) รายได้จากพืชผสมผสาน พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากพืชผสมผสานเฉลี่ย 43,001 บาทขึ้นไป โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากพืชผสมผสานต่ำกว่า 17,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 75.42 รองลงมา คือ 17,001-34,000 บาท ร้อยละ 8.47 ส่วนจำนวน 51,001-68,000 บาทและ68,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุดร้อยละ 5.086) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์บก พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์บกเฉลี่ย 35,000.00 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์บกต่ำกว่า 16,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 95.76 รองลงมา คือ 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 3.39 และจำนวน 24,001-32,000บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 0.857) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำ พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำเฉลี่ย 35,000.00 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำ 12,200.00 บาทมากที่สุด ร้อยละ 94.07 รองลงมา คือ 9,401-18,800 บาท ร้อยละ 5.08 และจำนวน 37,601บาทขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 0.85

รายได้ทั้งหมดพบว่า เกษตรกรมีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 19,162.38 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้ทั้งหมด 5,201-10,400 บาท มากที่สุด ร้อยละ 37.29 รองลงมา คือ 26,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 24.58 และจำนวน 20,801-26,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 8.47แบ่งประเภท ดังนี้

1) รายได้จากภาคเกษตร (บาท/เดือน) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากภาคเกษตร (บาท/เดือน) เฉลี่ย 9,155.96 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคเกษตรต่ำกว่า 7,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 54.47 รองลงมา คือ 7001-14,000 บาท ร้อยละ 23.33 และจำนวน 28,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 4.24และรายได้จากภาคเกษตร (บาท/ปี) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากภาคเกษตร (บาท/ปี) เฉลี่ย114,476.43 บาท โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคเกษตรต่ำกว่า 94,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 61.02 รองลงมา คือ 94,001-188,000 บาท ร้อยละ 21.19 และจำนวน 376,001 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 2.54

2) รายได้จากนอกภาคเกษตร (บาท/เดือน) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากนอกภาคเกษตร (บาท/เดือน) เฉลี่ย 9,744.68 บาทโดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคเกษตรต่ำกว่า8,600 บาท มากที่สุดร้อยละ 73.73 รองลงมา คือ 8,601-17,200 บาท ร้อยละ 18.64 ส่วนจำนวน 25,801-34,400 บาทและ34,401 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 0.85และรายได้จากนอกภาคเกษตร (บาท/ปี) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากนอกภาคเกษตร (บาท/ปี) เฉลี่ย 116,936.17 บาทเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคเกษตรต่ำกว่า 103,200 บาท มากที่สุดร้อยละ73.73 รองลงมา คือ 103,201-206,400 บาท ร้อยละ 18.64 ส่วนจำนวน 309,601-412,800 บาทและ412,801 บาทขึ้นไปน้อยที่สุด ร้อยละ 0.85 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7รายได้ของเกษตรกร n = 118

รายได้ของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัว (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 400,000 บาท	108	91.53
400,001-800,000 บาท	8	6.78
800,001-1,200,000 บาท	1	0.85
1,200,001-1,600,000 บาท	0	0.00
1,600,001 บาทขึ้นไป	1	0.85
รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย	189,643.36 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	220,333.43 บาท	
รายได้ของครอบครัวน้อยที่สุด	28,000.00 บาท	
รายได้ของครอบครัวมากที่สุด	1,900,000.00 บาท	
รายได้จากภาคเกษตร (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	78	66.10
100,001-200,000 บาท	23	19.49
200,001-300,000บาท	7	5.93
300,001-400,000 บาท	8	6.78
400,001-500,000 บาท	2	1.69
รายได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย	111,786.02 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	97,575.21 บาท	
รายได้จากภาคเกษตรน้อยที่สุด	12,000 .00 บาท	
รายได้จากภาคเกษตรมากที่สุด	490,000 .00 บาท	
1) รายได้จากสวนยางพารา (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 80,000 บาท	94	79.66
80,001-160,000 บาท	16	13.56
160,001-240,000 บาท	2	1.69
240,001-320,000 บาท	4	3.39
320,001-400,000 บาท	2	1.69

ตารางที่ 7(ต่อ) n = 118

รายได้ของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากสวนยางพาราเฉลี่ย	109,637.25 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	85,825.02 บาท	
รายได้จากสวนยางพาราน้อยที่สุด	23,000.00 บาท	
รายได้จากสวนยางพารามากที่สุด	400,000.00 บาท	
2) รายได้จากสวนปาล์มน้ำมัน (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 667,000 บาท	117	99.15
667,001-1.334,000 บาท	0	0.00
1.334,001-2,001,000 บาท	0	0.00
2.001,001-2,668,000 บาท	0	0.00
2.668,001 บาทขึ้นไป	1	0.85
รายได้จากสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย	233,080.88 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	558,297.72 บาท	
รายได้จากสวนปาล์มน้ำมันน้อยที่สุด	5000.00 บาท	
รายได้จากสวนปาล์มน้ำมันมากที่สุด	3,340,000.00 บาท	
3) รายได้จากปลูกผัก (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	107	90.68
10,001-20,000 บาท	4	3.39
20,001-30,000 บาท	2	1.69
30,001-40,000 บาท	2	1.69
40,001-50,000 บาท	3	2.54
รายได้จากปลูกผักเฉลี่ย	27,084.62 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	17,744.28 บาท	
รายได้จากปลูกผักน้อยที่สุด	4,500.00 บาท	
รายได้จากปลูกผักมากที่สุด	54,000.00 บาท	

ตารางที่ 7(ต่อ) n = 118

รายได้ของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
4) รายได้จากสวนผลไม้ (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 17,200 บาท	116	98.31
17,201-25,800 บาท	1	0.85
25,801-34,400 บาท	0	0.00
34,401-43,000 บาท	0	0.00
43,001 บาทขึ้นไป	1	0.85
รายได้จากสวนผลไม้เฉลี่ย	18,400.00 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	17,657.85 บาท	
รายได้จากสวนผลไม้น้อยที่สุด	5,000.00 บาท	
รายได้จากสวนผลไม้มากที่สุด	48,000.00 บาท	
5) รายได้จากพืชผสมผสาน (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 17,000 บาท	89	75.42
17,001-34,000 บาท	7	5.93
34,001-51,000 บาท	10	8.47
51,001-68,000 บาท	6	5.08
68,001 บาทขึ้นไป	6	5.08
รายได้จากพืชผสมผสานเฉลี่ย	44,379.41 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	23,927.23 บาท	
รายได้จากพืชผสมผสานน้อยที่สุด	5,000.00 บาท	
รายได้จากพืชผสมผสานมากที่สุด	90,000.00 บาท	
6) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์บก (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 16,000 บาท	113	95.76
16,001-24,000 บาท	0	0.00
24,001-32,000 บาท	1	0.85
32,001-40,000 บาท	0	0.00
40,001 บาทขึ้นไป	4	3.39

ตารางที่ 7(ต่อ) n = 118

รายได้ของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์บกเฉลี่ย	35,000.00 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	17,606.81 บาท	
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์บกน้อยที่สุด	10,000.00 บาท	
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์บกมากที่สุด	50,000.00 บาท	
7) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำ (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 9,400 บาท	111	94.07
9,401-18,800 บาท	6	5.08
18,801-28,200 บาท	0	0.00
28,201-37,600 บาท	0	0.00
37,601 บาทขึ้นไป	1	0.85
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำเฉลี่ย	12,200.00 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	13,180.74 บาท	
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำน้อยที่สุด	1,000.00 บาท	
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำมากที่สุด	48,000.00 บาท	
รายได้ทั้งหมด (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 5,200 บาท	16	13.56
5,201-10,400 บาท	44	37.29
10,401-20,800บาท	19	16.10
20,801-26,000 บาท	10	8.47
26,001 บาทขึ้นไป	29	24.58
รายได้ทั้งหมดเฉลี่ย	19,162.38 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	30,245.26 บาท	
รายได้ทั้งหมดน้อยที่สุด	3,333.00 บาท	
รายได้ทั้งหมดมากที่สุด	261,000.00 บาท	

ตารางที่ 7(ต่อ) n = 118

รายได้ของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
1)รายได้จากภาคเกษตร (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 7,000 บาท	69	58.47
7,001-14,000 บาท	28	23.73
14,001-21,000บาท	10	8.47
21,001-28,000 บาท	6	5.08
28,001 บาทขึ้นไป	5	4.24
รายได้จากภาคเกษตร (เดือน) เฉลี่ย	9,155.96 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	7571.81 บาท	
รายได้จากภาคเกษตร (เดือน) น้อยที่สุด	1,667.00 บาท	
รายได้จากภาคเกษตร (เดือน) มากที่สุด	37,250.00 บาท	
2) รายได้จากภาคเกษตร (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 94,000 บาท	72	61.02
94,001-188,000 บาท	25	21.19
188,001-282,000บาท	11	9.32
282,001-376,000 บาท	7	5.93
376,001 บาทขึ้นไป	3	2.54
รายได้จากภาคเกษตร (ปี) เฉลี่ย	114,476.43 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	97,396.43 บาท	
รายได้จากภาคเกษตร (ปี) น้อยที่สุด	20,000.00 บาท	
รายได้จากภาคเกษตร (ปี) มากที่สุด	490,000.00 บาท	

ตารางที่ 7(ต่อ) n = 118

รายได้ของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
3) รายได้นอกภาคเกษตร (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 8,600 บาท	87	73.73
8,601-17,200 บาท	22	18.64
17,201-25,800บาท	7	5.93
25,801-34,400 บาท	1	0.85
34,401 บาทขึ้นไป	1	0.85
รายได้จากนอกภาคเกษตร (เดือน) เฉลี่ย		9,744.68 บาท
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		7,624.21 บาท
รายได้จากนอกภาคเกษตร (เดือน) น้อยที่สุด		2,000.00 บาท
รายได้จากนอกภาคเกษตร (เดือน) มากที่สุด		45,000.00 บาท
4) รายได้นอกภาคเกษตร (บาท/ปี)		
ต่ำกว่า 103,200 บาท	87	73.73
103,201-206,400 บาท	22	18.64
206,401-309,600 บาท	7	5.93
309,601-412,800 บาท	1	0.85
412,801 บาทขึ้นไป	1	0.85
รายได้จากนอกภาคเกษตร (ปี) เฉลี่ย		116,936.17 บาท
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		91,490.52 บาท
รายได้จากนอกภาคเกษตร (ปี) น้อยที่สุด		245,000.00 บาท
รายได้จากนอกภาคเกษตร (ปี) มากที่สุด		540,000.00 บาท

หนี้สินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สิน ร้อยละ86.44 ซึ่งมีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน ส่วนใหญ่เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ร้อยละ 60.17 รองลงมา คือการลงทุนในการทำการเกษตร ร้อยละ 19.49 และการลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวน้อยที่สุด ร้อยละ 1.69 จากการสัมภาษณ์เกษตรกร พบว่า รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผลตอบแทนจากผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก เกษตรกรจึงมีหนี้สิน เพื่อกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 8)

ตารางที่8 หนี้สินของเกษตรกร n = 118

หนี้สินและวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินของเกษตรกร		
มี	102	86.44
ไม่มี	16	13.56
วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน		
ไม่มีการกู้ยืมเงิน	8	6.78
เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว	71	60.17
ลงทุนทำการเกษตร	23	19.49
ค่าเล่าเรียนบุตร	9	7.63
ซื้อที่ดินเพิ่มเติม	5	4.24
ลงทุนทำธุรกิจส่วนตัว	2	1.69
รวม	118	100.00

จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.14 คน และแรงงานจ้างเฉลี่ย 0.95 คน ซึ่งแรงงานในครัวเรือนมีความสำคัญในการทำการเกษตร เพราะการมีแรงงานมากจำทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและลดต้นทุนเรื่องค่าจ้างแรงงานเสริม มีผลทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย (ตารางที่ 9)

ตารางที่9 จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร n = 118

จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
แรงงานในครัวเรือน		
1 คน	30	25.42
2 คน	53	44.92
3 คน	24	20.34
4 คน	10	8.47
5 คน	1	0.85
แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย		2.14 คน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		0.927 คน
แรงงานในครัวเรือนน้อยที่สุด		1 คน
แรงงานในครัวเรือนมากที่สุด		5 คน
แรงงานจ้าง		
ไม่จ้างแรงงาน	75	63.56
1 คน	5	4.24
2 คน	19	16.10
3 คน	10	8.47
4 คน	6	5.08
5 คน	3	2.54
แรงงานจ้างเฉลี่ย		0.95 คน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		1.419 คน
แรงงานจ้างน้อยที่สุด		0 คน
แรงงานจ้างมากที่สุด		5 คน

2.ปัจจัยการติดต่อสื่อสารของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง

การพบปะกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน พบว่า เกษตรกรมีการพบปะกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินนาน ๆ ครั้ง (3-4 ครั้ง/ปี) มากที่สุดร้อยละ 35.59 รองลงมา คือ พบสม่ำเสมอ (มากกว่า1 ครั้ง/เดือน) ร้อยละ 32.20 และไม่พบปะเลย น้อยที่สุด ร้อยละ 2.54 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรมีการพบปะกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินนาน ๆครั้ง ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลดลงโดยเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินจะต้องเข้ามาพบปะพูดคุย ดูแลให้คำแนะนำเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การพบปะกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน n = 118

การพบปะกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยพบปะเลย	3	2.54
พบนาน ๆ ครั้ง (3-4 ครั้ง/ปี)	42	35.59
พบเป็นครั้งคราว (2 เดือน/ครั้ง)	21	17.80
พบค่อนข้างสม่ำเสมอ (เดือนละครั้ง)	14	11.86
พบสม่ำเสมอ (มากกว่า 1 ครั้ง / เดือน)	38	32.20
รวม	118	100.00

การอ่านหนังสือวารสารหรือเอกสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำพบว่า เกษตรกรไม่เคยอ่านหนังสือ วารสาร หรือเอกสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำมากที่สุดร้อยละ 40.68 เนื่องจากเกษตรไม่มีเวลาในการอ่าน และไม่มีเอกสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในปริมาณที่มากพอกับความต้องการของเกษตรกร รองลงมา คือ อ่านนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ28.81 และอ่านสม่ำเสมอ (มากกว่า 1 ครั้ง/เดือน) น้อยที่สุด ร้อยละ 5.93 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การอ่านหนังสือ วารสาร หรือเอกสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ n = 118

การอ่านหนังสือ วารสาร หรือเอกสารที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยอ่าน	48	40.68
อ่านนาน ๆ ครั้ง	34	28.81
อ่านเป็นครั้งคราว (2-3 ครั้ง/เดือน)	15	12.71
อ่านค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)	14	11.86
อ่านสม่ำเสมอ (มากกว่าหนึ่งครั้ง/สัปดาห์)	7	5.93
รวม	118	100.00

การชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำพบว่า เกษตรกรมีการชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ชมนาน ๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง) มากที่สุด ร้อยละ 41.53 รองลงมา คือ ชมค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์) ร้อยละ 22.88 และไม่เคยชมเลยน้อยที่สุด ร้อยละ 5.93 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ n = 118

การชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยชม	7	5.93
ชมนาน ๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง)	49	41.53
ชมเป็นครั้งคราว (2-3 ครั้ง/เดือน)	24	20.34
ชมค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)	27	22.88
ชมสม่ำเสมอ (มากกว่าหนึ่งครั้ง/สัปดาห์)	11	9.32
รวม	118	100.00

การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต พบว่า เกษตรกรไม่เคยการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผ่านระบบอินเตอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 41.53 เนื่องจากเกษตรกรสืบค้นข้อมูลไม่เป็น และไม่มีอุปกรณ์ในการเล่นผ่านระบบอินเตอร์เน็ต รองลงมา คือ สืบค้นนาน ๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง) ร้อยละ 21.19 และสืบค้นค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)น้อยที่สุด ร้อยละ 6.78 (ตารางที่13)

ตารางที่ 13 การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต n = 118

การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยสืบค้น	49	41.53
สืบค้นนาน ๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง)	25	21.19
สืบค้นเป็นครั้งคราว (2-3ครั้ง/เดือน)	15	12.71
สืบค้นค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)	8	6.78
สืบค้นสม่ำเสมอ (มากกว่าหนึ่งครั้ง/สัปดาห์)	21	17.80
รวม	118	100.00

การอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่า เกษตรกรมีการอบรมนาน ๆครั้ง (1 ปี/ครั้ง) มากที่สุด ร้อยละ 28.81 รองลงมา คือ อบรมค่อนข้างสม่ำเสมอ (3-4 เดือน/ครั้ง) ร้อยละ 25.42 และอบรมสม่ำเสมอ (1 เดือน/เดือน) น้อยที่สุด ร้อยละ 9.32 (ตารางที่14)

ตารางที่ 14 การอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ n = 118

การอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยอบรม	28	23.73
อบรมนาน ๆ ครั้ง (1ปี/ครั้ง)	34	28.81
อบรมเป็นครั้งคราว (6 เดือน/ครั้ง)	15	12.71
อบรมค่อนข้างสม่ำเสมอ (3-4 เดือน/ครั้ง)	30	25.42
อบรมสม่ำเสมอ (1 เดือน/ครั้ง)	11	9.32
รวม	118	100.00

แหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเปิดรับแหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน มากที่สุด ร้อยละ 99.15 รองลงมา คือ โทรทัศน์ ร้อยละ 23.73 และสื่อสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด ร้อยละ 10.17 เนื่องจากการได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน จะเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อสงสัย หรือปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าแหล่งความรู้อื่น ๆ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ n = 118

แหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	เปิดรับ		ไม่เปิดรับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	117	99.15	1	0.85
โทรทัศน์	28	23.73	90	76.27
สื่อสังคม (Social media	22	18.64	96	81.36
เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน	16	13.56	102	86.44
สื่อสิ่งพิมพ์	12	10.17	106	89.83

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3. ปัจจัยด้านจิตวิทยาของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง

3.1 ทัศนคติที่มีต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน

ทัศนคติที่มีต่อการจะทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติที่มีต่อการจะทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน โดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 2.68)

เกษตรกรมีทัศนคติที่มีต่อการจะทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ การก่อสร้างอาคารชะลอความเร็วน้ำสามารถลดกระแสน้ำไหลแรงได้ (ค่าเฉลี่ย 4.43) มากที่สุด รองลงมา คือ การจัดการทำโครงการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำการเกษตรของท่านได้ (ค่าเฉลี่ย 4.42) การปลูกพืชคลุมดิน เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า สามารถรักษาความชุ่มชื้นในดินในฤดูแล้งได้(ค่าเฉลี่ย 4.37)อาคารชะลอความเร็วน้ำสามารถลดการชะล้างพังทลาย แบบร่องลึกในทางระบายน้ำได้ (ค่าเฉลี่ย 4.36) และการก่อสร้างป้ายโครงการ (มาตรฐาน) สามารถประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบถึงการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน (ค่าเฉลี่ย 4.26)ตามลำดับ

เกษตรกรมีทัศนคติที่มีต่อการจะทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ท่อระบายน้ำที่ก่อสร้าง ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 1.75) มากที่สุด รองลงมา คือ ท่านไม่สามารถใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรของท่านสู่ตลาด (ค่าเฉลี่ย 1.67) การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถเบนน้ำไหลบ่าออกไปจากพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 1.65) การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน (ค่าเฉลี่ย 1.64) การก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่ราบลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 1.64) การก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ (ค่าเฉลี่ย 1.58) บนคันดินที่ก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 1.57) และการปลูกหญ้าแฝก ไม่สามารถลดการชะลายพังทลายของหน้าดินในฤดูฝน (ค่าเฉลี่ย 1.49) ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 16ทัศนคติที่มีต่อการจะทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน n = 118

ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วยอย่ายิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
1. การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	0 (0.00)	0 (0.00)	3 (2.54)	69 (58.47)	46 (38.98)	1.64 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.53
2. การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถเบนน้ำไหลบ่าออกไปจากพื้นที่	0 (0.00)	0 (0.00)	2 (1.69)	73 (61.86)	43 (36.44)	1.65 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.51
3. ท่านไม่สามารถใช้ทางลำเลียงในไร่นาเพื่อลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรของท่านสู่ตลาด	0 (0.00)	0 (0.00)	6 (5.08)	67 (56.78)	45 (38.14)	1.67 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.57
4. การปลูกพืชคลุมดิน เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า สามารถรักษาความชุ่มชื้นในดินในฤดูแล้งได้	49 (41.53)	66 (55.93)	1 (0.85)	2 (1.69)	0 (0.00)	4.37 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.59
5. ท่อระบายน้ำที่ก่อสร้างไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่	1 (0.85)	2 (1.69)	5 (4.24)	69 (58.47)	41 (34.75)	1.75 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.69

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 16(ต่อ) n = 118

ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
6. การปลูกหญ้าแฝก ไม่สามารถลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินในฤดูฝน	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	58 (49.15)	60 (50.85)	1.49 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.50
7. การก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้	0 (0.00)	0 (0.00)	2 (1.69)	65 (55.08)	51 (43.22)	1.58 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.52
8. การก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่ราบลุ่ม	0 (0.00)	0 (0.00)	2 (1.69)	72 (61.02)	44 (37.29)	1.64 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.51
9. บนคันดินที่ก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ	0 (0.00)	1 (0.85)	1 (0.85)	62 (52.54)	54 (45.76)	1.57 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.56
10. อาคารชะลอความเร็วน้ำสามารถลดการชะล้างพังทลายแบบร่องลึกในทางระบายน้ำได้	56 (47.46)	55 (46.61)	3 (2.54)	2 (1.69)	2 (1.69)	4.36 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.77

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 16(ต่อ) n = 118

ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วยอย่ายิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
11. การก่อสร้างอาคารชะลอความเร็วน้ำ สามารถลดกระแสน้ำไหลแรงได้	52 (44.07)	65 (55.08)	1 (0.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.43 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.52
12. การก่อสร้างโครงการสามารถประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบถึงการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	37 (31.36)	76 (64.41)	4 (3.39)	1 (0.85)	0 (0.00)	4.26 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.56
13. การจัดทำโครงการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำเกษตรได้	50 (42.37)	67 (56.78)	1 (0.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.42 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.51
		รวม				2.68 ไม่แน่ใจ	0.17

หมายเหตุคะแนน 1.00 - 1.80หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งคะแนน 1.81 -2.60หมายถึง ไม่เห็นด้วย
คะแนน 2.61- 3.40หมายถึง ไม่แน่ใจ คะแนน 3.41- 4.20หมายถึง เห็นด้วย คะแนน 4.21-5.00 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.2ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ย 2.47)

เกษตรกรมีทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ การช่วยเหลือเกษตรกรด้วยความจริงใจ (ค่าเฉลี่ย 4.64) มากที่สุด รองลงมา คือ อารมณ์แจ่มใสร่าเริงและเต็มใจทำงานเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.53) เข้ากับเกษตรกรได้ดี (ค่าเฉลี่ย 4.43) และเป็นบุคคลที่เกษตรกรยอมรับ (ค่าเฉลี่ย 4.42) ตามลำดับ

เกษตรกรทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ เป็นบุคคลที่ไม่ตรงต่อเวลา เมื่อเวลานัดเกษตรกรทำงาน (ค่าเฉลี่ย 1.72) มากที่สุด รองลงมาคือเป็นบุคคลที่พูดเก่งอย่างเดียว ไม่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 1.64) ไม่ค่อยเข้าพื้นที่เท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย 1.56) เป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 1.55) เป็นบุคคลที่พบตัวได้ยาก(ค่าเฉลี่ย 1.51) ไม่ติดตามผลการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนที่ได้ดำเนินการไว้ (ค่าเฉลี่ย 1.50) งานที่บริการเกษตรกรยังไม่เป็นที่พึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย 1.49)และเป็นบุคคลที่เกษตรกรยอมรับ (ค่าเฉลี่ย 1.45) (ตารางที่ 17)

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 17 ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน n = 118

ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
1. ช่วยเหลือเกษตรกรด้วยความจริงใจ	78 (66.10)	38 (32.20)	1 (0.85)	1 (0.85)	0 (0.00)	4.64 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.55
2. ไม่ให้ความสนใจการอธิบายขั้นตอนการจัดทำการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	4 (3.39)	1 (0.85)	4 (3.39)	63 (53.39)	46 (38.98)	1.76 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.84
3. ไม่ค่อยเข้าพื้นที่เท่าที่ควร	0 (0.00)	0 (0.00)	2 (1.69)	58 (49.15)	58 (49.15)	1.53 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.53
4. เป็นบุคลที่พบตัวได้ยาก	0 (0.00)	1 (0.85)	2 (1.69)	53 (44.92)	62 (52.54)	1.51 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.58
5. งานที่บริการเกษตรกรยังไม่เป็นที่พึงพอใจ	0 (0.00)	1 (0.85)	2 (1.69)	50 (42.37)	65 (55.08)	1.49 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.62

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 17 (ต่อ) n = 118

ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วยอย่ายิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
6. เข้ากับเกษตรกรได้ดี	69 (58.47)	42 (35.59)	1 (0.85)	1 (0.85)	5 (4.24)	4.43 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.91
7. อารมณ์แจ่มใส ร่าเริงและเต็มใจทำงานเสมอ	65 (55.08)	51 (43.22)	1 (0.85)	1 (0.85)	0 (0.00)	4.53 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.56
8. เป็นบุคคลที่พูดเก่งอย่างเดียวไม่มีการปฏิบัติ	4 (3.39)	1 (0.85)	2 (1.69)	53 (44.92)	58 (49.15)	1.64 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.85
9. เป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร	0 (0.00)	0 (0.00)	4 (3.39)	57 (48.31)	57 (48.31)	1.55 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.56
10. เป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ความสามารถ	0 (0.00)	1 (0.85)	2 (1.69)	46 (38.98)	69 (58.47)	1.45 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.57

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 17 (ต่อ) n = 118

ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วยอย่ายิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
11. เป็นบุคคลที่เกษตรกรยอมรับ	64 (54.24)	48 (40.68)	1 (0.85)	1 (0.85)	4 (3.39)	4.42 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.85
12. เป็นบุคคลที่ไม่ตรงต่อเวลาเมื่อเวลานัดเกษตรกรทำงาน	0 (0.00)	3 (2.54)	2 (1.69)	67 (56.78)	46 (38.98)	1.72 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.78
13. ไม่ติดตามผลการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้ดำเนินการไว้	0 (0.00)	1 (0.85)	4 (3.39)	48 (40.68)	65 (55.08)	1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.61
			รวม			2.47 ไม่เห็นด้วย	0.21

หมายเหตุ คะแนน 1.00 – 1.80หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนน 1.81 – 2.60หมายถึง ไม่เห็นด้วย
คะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึงไม่แน่ใจ คะแนน 3.41 – 4.20หมายถึง เห็นด้วย
คะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4.การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน

การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง พบว่า การใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อขนส่งผลผลิตจากภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกรใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อขนส่งผลผลิตจากภาคการเกษตรบ้าง มากที่สุด ร้อยละ 66.95 รองลงมา คือ ใช้สม่ำเสมอ ร้อยละ 25.42 และไม่เคยใช้ น้อยที่สุด ร้อยละ 7.63เกษตรกรไม่เผาเศษพืช หรือซากพืช ที่มีอยู่ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 51.69 และมีการเผาเศษพืช หรือซากพืชที่มีอยู่ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 48.31 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการเพิ่มการไถพรวนดิน ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 94.07 และมีการเพิ่มการไถพรวนดินในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 5.93 เกษตรกรมีการปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 68.64และไม่มีการปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 31.36 เกษตรกรมีการใช้เศษพืชเป็นวัสดุคลุมดิน ในระยะที่พืชยังไม่งอก หรือขณะต้นพืชยังเล็กอยู่ร้อยละ 84.75 และไม่มีการใช้เศษพืชเป็นวัสดุคลุมดิน ในระยะที่พืชยังไม่งอก หรือขณะต้นพืชยังเล็กอยู่ ร้อยละ 15.25เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปลูกหญ้าแฝก (กล้ารากเปลือย) เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเท โดยการทำแนวร่องปลูกตามแนวระดับ ใช้ระยะระหว่างต้น 5 เซนติเมตร ร้อยละ 52.54 และไม่มีการปลูกหญ้าแฝก(กล้ารากเปลือย) เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเท โดยการทำแนวร่องปลูกตามแนวระดับใช้ระยะระหว่างต้น 5 เซนติเมตร ร้อยละ 47.46เกษตรกรไม่ตัดแต่งใบหญ้าแฝก และไม่นำใบหญ้าแฝกที่ตัดได้ไปคลุมดินบริเวณรอบโคนต้นไม้ ร้อยละ 62.71 เกษตรกร ไม่มีการปลูกพืชคลุมดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ร้อยละ 61.86 เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสดในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 68.64 หลักจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ใช้ระยะเวลานานเท่าไหร่ในการเข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมทันที หลังมีการประชาสัมพันธ์มากที่สุด ร้อยละ 38.14 รองลงมา คือ ภายใน 1 เดือน หลังมีการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 23.73 และภายใน 1 สัปดาห์ หลังมีการประชาสัมพันธ์น้อยที่สุดร้อยละ 5.08หากมีการดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนในพื้นที่อีก ท่านจะเข้าร่วมอีกหรือไม่พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมแน่นอนและไม่เข้าร่วม ร้อยละ 87.29 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 12.71เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน หลังจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินเข้ามาดำเนินการ พบว่า เกษตรกรมีความรู้เล็กน้อยมากที่สุด ร้อยละ 35.59 รองลงมา คือ ไม่มีความรู้เลย ร้อยละ 32.20 และมีความรู้เป็นอย่างดีเยี่ยม และสามารถแนะนำผู้อื่นได้ น้อยที่สุด ร้อยละ 2.54และหลังการดำเนินก่อสร้างจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ได้ขอรับกล้าหญ้าแฝก เพื่อไปปลูกในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 70.34 นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เคยแนะนำและประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการจัดทำระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน แก่เกษตรกรรายอื่น ร้อยละ 70.34 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน n=118

การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อขนส่งผลผลิตจากภาคการเกษตร		
ใช้สม่ำเสมอ	30	25.42
ใช้บ้าง	79	66.95
ไม่เคยใช้	9	7.63
การเผาเศษพืช หรือซากพืช ที่มีอยู่ในพื้นที่ทำการเกษตร		
ใช่	57	48.31
ไม่ใช่	61	51.69
การเพิ่มการไถพรวนดิน ในพื้นที่ทำการเกษตร		
ใช่	7	5.93
ไม่ใช่	111	94.07
การปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทในพื้นที่ทำการเกษตร		
ใช่	81	68.64
ไม่ใช่	37	31.36
การใช้เศษพืชเป็นวัสดุคลุมดิน ในระยะที่พืชยังไม่งอกหรือขณะต้นพืชยังเล็กอยู่		
ใช่	100	84.75
ไม่ใช่	18	15.25
การปลูกหญ้าแฝก (กล้ารากเปลือย) เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเท โดยการทำแนวร่องปลูกตามแนวระดับใช้ระยะระหว่างต้น 5 เซนติเมตร		
ใช่	62	52.54
ไม่ใช่	56	47.46

ตารางที่ 18 (ต่อ) n = 118

การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
การตัดแต่งใบหญ้าแฝก และนำใบหญ้าแฝกที่ตัดได้ไปคลุมดินบริเวณรอบโคนต้นไม้		
ใช่	44	37.29
ไม่ใช่	74	62.71
การปลูกพืชคลุมดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า ในพื้นที่ทำการเกษตร		
ใช่	45	38.14
ไม่ใช่	73	61.86
การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด ในพื้นที่ทำการเกษตร		
ใช่	81	68.64
ไม่ใช่	37	31.36
หลักจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ใช้ระยะเวลานานเท่าไหร่ในการเข้าร่วมโครงการ		
เข้าร่วมทันที หลังมีการประชาสัมพันธ์	45	38.14
ภายใน 1 สัปดาห์ หลังมีการประชาสัมพันธ์	6	5.08
ภายใน 2 สัปดาห์ หลังมีการประชาสัมพันธ์	18	15.25
ภายใน 1 เดือน หลังมีการประชาสัมพันธ์	28	23.73
รอดูเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่เข้าร่วมโครงการก่อนแล้วค่อยเข้าร่วมตาม	21	17.80

ตารางที่ 18 (ต่อ) n = 118

การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านมีความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน หลังจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินเข้ามาดำเนินการหรือไม่		
ไม่มีความรู้เลย	38	32.20
มีความรู้บ้างเล็กน้อย	42	35.59
มีความรู้พอใช้	21	17.80
มีความรู้เป็นอย่างดี	14	11.86
มีความรู้เป็นอย่างดีเยี่ยม และสามารถแนะนำผู้อื่นได้	3	2.54
หลังการดำเนินก่อสร้างจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ท่านได้ขอรับกล้าหญ้าแฝก เพื่อไปปลูกในพื้นที่ทำการเกษตร		
ใช่	83	70.34
ไม่ใช่	35	29.66
ท่านเคยแนะนำและประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการจัดทำระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน แก่เกษตรกรรายอื่น		
ใช่	83	70.34
ไม่ใช่	35	29.66
รวม	118	100.00

5.ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร ในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง

5.1 ปัญหาในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน

ฤดูฝน ฝนตกหนัก ปริมาณน้ำมาก และไหลแรง อาคารชะลอความเร็วน้ำ เมื่อใช้ไปนาน ๆ ประสิทธิภาพลดลงหรือชำรุด ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายบางส่วน

5.2 ข้อเสนอแนะในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน

5.2.1 เพิ่มการประชาสัมพันธ์โครงการนี้ให้มากขึ้น เช่น แจกเอกสาร แผ่นพับ หนังสือ เกี่ยวกับการจัดระบบอนุรักษ์ให้แก่เกษตรกรประกาศเสียงตามสาย หรือเจ้าหน้าที่เรียกประชุมหมู่บ้าน

5.2.2 อยากให้กรมพัฒนาที่ดินจัดฝึกอบรมในพื้นที่บ่อยขึ้นหรือ จัดการฝึกอบรมในแต่ละหมู่บ้าน

5.2.3 อยากให้กรมพัฒนาที่ดิน สร้างอาคารชะลอนำอย่างถาวร แบบปูนซีเมนต์ เพราะอาคารชะลอความเร็วน้ำบางพื้นที่ เป็นแบบทราย ใช้ได้ไม่นาน มีการชำรุด

5.2.4 อยากให้จัดทำโครงการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมและทั่วถึง เนื่องจากเกษตรกรบางรายบางรายเพิ่งทราบข่าว และเพิ่งมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการ

5.2.5 อยากให้เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินเข้าพื้นที่ในแปลงที่มีการปลูกหญ้าแฝก เพราะเกษตรกรบางรายยังปลูกไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้ไม่สามารถลดการชะล้างพังทลายของดิน ได้เท่าที่ควร

6.การทดสอบสมมติฐาน

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง

ในการหาความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ของครอบครัว, ขนาดพื้นที่ถือครอง, การใช้แรงงาน, การกู้ยืม, การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน,การหาความรู้จากสื่อมวลชน, การอบรม,ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร,ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินและการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 19 และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ ข้างต้น ในตารางที่ 20ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม แสดงผลในตารางที่ 21 ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร แสดงผลในตารางที่ 22 ปัจจัยด้านจิตวิทยา แสดงผลในตารางที่ 23

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	SD
X_1 รายได้ของครอบครัว	189643.36	220333.44
X_2 ขนาดพื้นที่ถือครอง	12.86	11.79
X_3 การใช้แรงงาน	2.14	0.93
X_4 การกู้ยืม	1.59	1.11
X_5 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	3.36	1.32
X_6 การหาความรู้จากสื่อมวลชน	2.47	1.11
X_7 การอบรม	2.68	1.33
X_8 ทัศนคติต่อต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร	2.68	0.17
X_9 ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	2.47	0.21
Y_1การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร	1.50	0.20

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

	Y_1	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9
Y_1	1									
X_1	*-.274	1								
X_2	-.450	**.431	1							
X_3	.038	-.070	-.170	1						
X_4	-.228	.094	**.271	-.142	1					
X_5	-.639	.447	.575	.048	*.256	1				
X_6	-.715	.518	.562	-.088	.327	.735	1			
X_7	-.729	.434	.506	.066	*.222	.754	*.824	1		
X_8	.374	*-.254	-.374	*.153	-.086	-.327	-.420	-.422	1	
X_9	**.245	-.041	*-.159	.031	-.114	*-.234	**-.192	*-.237	.070	1

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน โดยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation ; r) พบว่า ส่วนใหญ่แล้วตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับต่ำ ตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ พบว่า ไม่เกิดค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระส่วนใหญ่ไม่มีค่าใกล้เคียงกับ 0.80-1.00 มีเพียงสองตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับสูง คือ การหาความรู้จากสื่อมวลชน (X_6) และการอบรม (X_7) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.824 (มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) ดังตารางที่ 20 อธิบายได้ว่า เกษตรกรที่มีการหาความรู้จากสื่อมวลชนมากจะมีการอบรมมากด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกตัวแปรการหาความรู้จากสื่อมวลชน (X_6) เพื่อเข้าสมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุ และตัดตัวแปรการอบรม (X_7) ออก ด้วยเหตุผลว่าตัวแปรการอบรมเป็นเพียงส่วนหนึ่งของตัวแปรการหาความรู้จากสื่อมวลชน

6.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง

จากสมมติฐานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูงอำเภอตะกั่วทุ่งจังหวัดพังงา”เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ จำนวน 9ตัวแปร ที่มีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร การทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมได้แก่ รายได้ของครอบครัวขนาดพื้นที่ถือครอง การใช้แรงงาน และการกู้ยืมมีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าได้ค่า F = 29.375; Sig. of F = 0.000 หมายความว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.202 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร) ได้ร้อยละ 20.20 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ขนาดพื้นที่ถือครอง (X_2)(ตารางที่ 21)

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

ขนาดพื้นที่ถือครอง พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองมีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร แสดงว่า เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อยจะมีความการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกรได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ถือครองมาก เนื่องจากเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อย การทำการเกษตรบนพื้นที่ต้องทำอย่างระมัดระวัง มีการบริหารจัดการพื้นที่ถือครองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น เกษตรกรจึงมีการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ซึ่งสอดคล้องกับภัทราวรรณ(2551)ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีเพื่อการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 ของเกษตรกรในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 แตกต่างกัน มีการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$Y_1 =$ $a + b_2x_2$

$Y_1 =$ $1.595 + (-0.008)\ (X_2)$

$Y_1 =$ 1.595 + (-0.008) (ขนาดพื้นที่ถือครอง)

ตารางที่ 21การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
(Constant)	1.595	64.759	0.000
ขนาดพื้นที่ถือครอง (X_2)	-0.008	-5.420	0.015
F =29.375, Sig. of F = 0.000, SE_{est} = 0.180 R = 0.450, R^2 = 0.202			

สมมติฐานที่ 2ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินการหาความรู้จากสื่อมวลชน และการอบรมมีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยการติดต่อสื่อสาร โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าได้ค่า F = 76.850;Sig. of F = 0.000 หมายความว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.572 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถ

อธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร) ได้ร้อยละ 57.20 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 3 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรจำนวน1 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ การหาความรู้จากสื่อมวลชน (X_6)(ตารางที่ 22)

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยการติดต่อการสื่อสารที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

การหาความรู้จากสื่อมวลชน ที่เป็นข่าวด้านการเกษตร พบว่า การหาความรู้จากสื่อมวลชนมีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร แสดงว่า เกษตรกรที่มีการหาความรู้จากสื่อมวลชนน้อยจะมีการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกรได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีการหาความรู้จากสื่อมวลชนมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากความรู้จากสื่อมวลชน ที่เป็นข่าวด้านการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ อาทิเช่น รายการเพื่อนเกษตร คนไทยหัวใจเกษตร รอบรู้ข่าวเกษตร เป็นต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำการเกษตรในวิชาการด้านอื่นๆมากกว่าส่วนเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำและไม่ได้เจาะลึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำจึงทำให้เมื่อเกษตรกรรับความรู้จากสื่อมวลชนที่เป็นข่าวด้านการเกษตรที่มีข้อมูลไม่ละเอียดมากพอประกอบกับการได้รับความรู้จากสื่อมวลชล ซึ่งเป็นการสื่อสารด้านเดียว เมื่อเกษตรกรลองนำไปปฏิบัติ หากเกิดปัญหา หรือมีข้อซักถาม ทำให้เกษตรกรไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือ ซักถามได้ทันที ซึ่งต่างจากการได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ที่เกษตรกรสามารถถามข้อสงสัยได้ทันที

ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$Y_1 = a + b_6x_6$

$Y_1 = 1.831 + (-0.064) (X_6)$

$Y_1 = 1.831 + (-0.064)$ (การหาความรู้จากสื่อมวลชน)

ตารางที่ 22การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยการติดต่อสื่อสาร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
(Constant)	1.831	60.915	0.000
การหาความรู้จากสื่อมวลชน (X_6)	-0.064	-3.304	0.000
F =76.850, Sig. of F = 0.000, SE_{est} = 0.132 R = 0.756, R^2 = 0.572			

สมมติฐานที่ 3ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินมีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยการติดต่อสื่อสาร โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าได้ค่า F = 13.311;Sig. of F = 0.000 หมายความว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.188 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินของเกษตรกร) ได้ร้อยละ 18.80 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 2 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรจำนวน 2 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน (X_8)ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน (X_9)(ตารางที่ 23)

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร

ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน พบว่า ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนมีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร แสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนมากจะมีความการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนของเกษตรกรได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนน้อย เนื่องจาก หลังจากที่เกษตรกรได้เข้าร่วมโครงการการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนกับทางสถานีพัฒนาที่ดินพังงาในกิจกรรมต่างๆแล้ว ทำให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ของตนเองได้มากขึ้น สามารถลดการชะล้างพังทลายของดิน สามารถเก็บกักความชุ่มชื้นของดินในฤดูแล้งได้และการทำการเกษตรในพื้นที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จึงมีการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกรซึ่งสอดคล้องกับ ชิตพล (2551)ได้ศึกษาการยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพารา : กรณีศึกษา เกษตรกรในตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพารา จะยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพได้มากกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติไม่ดี

ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินพบว่า ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินมีผลต่อการยอมรับการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกร แสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินมากจะมีความการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกรได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินน้อย เนื่องจากเกษตรกรมีการพบปะพูดคุย ได้รับคำแนะนำ และ สามารถซักถามข้อสงสัย กับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินเกี่ยวกับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน จึงมีการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ของเกษตรกรซึ่งสอดคล้องกับ ยุพิพรรณ และคณะ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวของเกษตรกร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบว่า ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชมีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว

ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$Y_1 = a + b_8x_8 + b_9x_9$

$Y_1 = -0.124 + 0.415\ (X_8) + 0.206(X_9)$

Y_1 = -0.124 + 0.415 (ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน) + 0.206(ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน)

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยด้านทัศนคติ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
(Constant)	-0.124	0.315	0.694
ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน (X_8)	0.415	0.097	0.000
ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน (X_9)	0.206	0.079	0.010

F =13.311, Sig. of F = 0.000, SE_{est} = 0.182

R = 0.434, R^2 = 0.188

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม การติดต่อสื่อสารจิตวิทยา และการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง รวมทั้งศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงาโดยศึกษาจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน จำนวน 118 รายโดยการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา โดยการจับฉลาก จากประชากรทั้งหมด 170 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ สำหรับสถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

จากการวิจัยข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 79.66 อายุเฉลี่ย 51.60 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และอนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 22.03 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-3 คนร้อยละ 90.68 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ร้อยละ 79.66 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราร้อยละ 44.07 อาชีพรองส่วนใหญ่รับจ้าง 31.36 ที่ดินถือครองเฉลี่ย 12.86 ไร่ต่อครัวเรือน ทำสวนยางพาราเฉลี่ย 10.89 ไร่ และทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 15.03 ไร่ จึงกล่าวได้ว่าการใช้ประโยชน์จากที่ดินถือครองจะใช้เพื่อทำการเกษตรเป็นหลัก สิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน เช่น โทรทัศน์และรถจักรยานยนต์ รองลงมาคือ สมาร์ตโฟน เครื่องมือทำการเกษตรส่วนใหญ่มีเครื่องตัดหญ้า เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้บ่อยในการกำจัดวัชพืชภายในสวน รองลงมาคือเครื่องพ่นยาปราบศัตรูพืช รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 189,643.36 บาท รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 111,786.02บาท โดยส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปีต่อครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สิน ซึ่งเกิดจากใช้จ่ายในครอบครัว และลงทุนทำการเกษตร ตามลำดับ จำนวนแรงงานที่ใช้ทำการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.14 คน และแรงงานจ้างเฉลี่ย 0.95 คน เกษตรกรมีการพบปะเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน 3-4 ครั้งต่อปี ร้อยละ35.59รองลงมาคือ พบมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 32.20ซึ่งส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ที่ลดลง นอกจากนี้แหล่งความรู้อื่นๆ ด้านการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำได้จากการดูโทรทัศน์ เกษตรกรส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรมด้านการพัฒนาที่ดิน1 ครั้งต่อปี ร้อยละ 34เกษตรกรมีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน โดยเห็นว่า การก่อสร้างอาคารชะลอความเร็วน้ำสามารถลดกระแสน้ำไหลแรงได้ รองลงมา คือ การจัดทำโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรได้ เกษตรกรมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่

พัฒนาที่ดิน เชิงบวกว่าเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือเกษตรกรด้วยความจริงใจ อารมณ์แจ่มใส ร่าเริงและเต็มใจทำงานเสมอ ตรงต่อเวลารับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร เกษตรกรได้รับประโยชน์จากทางลำเลียงในไร่นาเพื่อขนส่งผลผลิตภาคการเกษตรเป็นประจำร้อยละ 66.95 เกษตรกรไม่เผาเศษพืช หรือ ซากพืชในพื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 51.69เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เพิ่มการไถพรวนดิน และส่วนใหญ่ปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเท เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้วัสดุคลุมดิน ในระยะที่พืชยังไม่งอกหรือขณะต้นพืชยังเล็กอยู่ การปลูกหญ้าแฝก เกษตรกรร้อยละ 52.54ปลูกเป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเท ใช้ระยะระหว่างต้น 5 เซนติเมตร และ ร้อยละ 37.29 มีการตัดแต่งใบหญ้าแฝก และนำใบหญ้าแฝกที่ตัดได้ไปคลุมดินบริเวณโคนต้นไม้ เพื่อรักษาความชื้นในดิน เกษตรกรร้อยละ 61.86 มีการปลูกพืชคลุมดิน เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำเกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือพืชสดในพื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 68.64 หลังจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เกษตรกรเข้าร่วมโครงการทันที หลังมีการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 38.14 และเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน หากมีการดำเนินการในพื้นที่ครั้งต่อไป เกษตรกรร้อยละ 35.59 มีความรู้เล็กน้อย ก่อนเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินเข้ามาดำเนินโครงการและเกษตรกรร้อยละ 70.34 ได้ขอรับกล้าหญ้าแฝกเพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ของตน เกษตรกรเคยแนะนำและประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน แก่เกษตรกรรายอื่น ร้อยละ 70.34

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยงพบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองมีผลต่อการยอมรับการจัดทำอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ การหาความรู้จากสื่อมวลชนมีผลต่อการยอมรับการจัดทำอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงลบทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนมีผลต่อการยอมรับการจัดทำอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกและทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน มีผลต่อการยอมรับการจัดทำอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก

ปัญหาที่พบ คือ อาคารชะลอความเร็วของน้ำที่ก่อสร้างเกิดการชำรุดบางส่วน เนื่องจากฝนตกหนัก และปริมาณน้ำไหลบ่ามากกว่าปกติ ข้อเสนอแนะจากเกษตรกร คือ ปรับรูปแบบอาคารชะลอความเร็วของน้ำ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และควรมีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ควรส่งเสริมการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยควรคำนึงถึงขนาดเนื้อที่ถือครองกับกิจกรรมที่จะดำเนินการ เช่น เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อย การดำเนินงานอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยวิธีพืช เช่น การปลูกหญ้าแฝก เนื่องจากเป็นวิธีการที่ใช้งบประมาณน้อยและสามารถใช้ได้ในขนาดเนื้อที่ถือครองน้อย

กรมพัฒนาที่ดิน ควรจัดสรรงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำในเชิงลึกทางสื่อมวลชนต่างๆให้มากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินควรเพิ่มความถี่ในการประชาสัมพันธ์ การพบปะเกษตรกรให้มากขึ้นแก่เกษตรที่มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่และทัศนคติต่อโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในระดับน้อย เพื่อให้ความรู้ เช่น ประโยชน์การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนปัจจัยการผลิตในการเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินควรส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ มีการรวมกลุ่มกันภายในตำบล เพื่อกระจายข่าวและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนแก่เกษตรกรภายในกลุ่มและเกษตรบริเวณใกล้เคียง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1.ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม การติดต่อสื่อสาร จิตวิทยา และการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ทำให้เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้เหมาะสมกับปัจจัยพื้นฐานของเกษตรกรได้

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกร ได้แก่ ขนาดพื้นที่ถือครอง การหาความรู้จากสื่อมวลชน ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และ ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ซึ่งเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานในพื้นที่ได้

3. ทำให้ทราบถึง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงาได้

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาที่ดิน. 2556.**ทำเนียบวงรอบเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่พืชไร่.2561.**การอนุรักษ์ดินและน้ำ.** สำนักวิจัยและพัฒนาการพัฒนาที่ดินกรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. แหล่งที่มา: http://www.ldd.go.th/Lddwebsite/web_ord/Technical/pdf/P_Technical06014_1.pdf, สืบค้น10 กุมภาพันธ์ 2561.

กลุ่มแผนงานกองแผนงาน. 2561. **การอนุรักษ์ดินและน้ำป้องกันการชะล้างพังทลายของดินที่ลุ่ม-ที่ดอน-ที่สูง.**กรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. แหล่งที่มา: http://www.fruitboard.doae.go.th, สืบค้น26กุมภาพันธ์ 2561.

ก้องกษิต สุวรรณวิหค. 2543.**ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวของเกษตรกร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จรัล ดาวสวย. 2544.**การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จุฬาลัย ค้ำคูณ.2551.**ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงไหมอีรี่เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชิตพล ศรีพิทักษ์. 2551. **การยอมรับการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนยางพารา: กรณีศึกษา เกษตรกรในตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ณรงค์ พลบูรณ์ศรี. 2547.**การยอมรับเทคโนโลยีเกษตรอินทรีย์เพื่อการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ดิเรก ฤกษ์หร่าย. 2527. **ส่งเสริมการเกษตร : หลักการและวิธีการ.** ไทยวัฒนาพินิช, กรุงเทพฯ.

นฤชิต มณีโชติ. 2548.**ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนพลังงาน ปี 2549 ของเกษตรกร จังหวัดสงขลา.** สารนิพนธ์ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ประสบชัย พสุนนท์. 2557. การกำหนดตัวอย่างตามแนวทางของ Krejcie and Morgan (1970) ในการวิจัยเชิงปริมาณ. **ว. ศิลปะศาสตร์ประยุกต์**7 (2) : 112-120.

ปรีติญานิยมราษฎร์. 2552. **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศองค์ความรู้เรื่องข้าวของเกษตรกร: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนชาวนาจังหวัดนครราชสีมา.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พจนันท์ กองมาก, โสวัตรี ณ ถลาง และวิพักตร์ จินตนา. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการยอมรับรูปแบบกิจกรรมของเกษตรกรในนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา.**สังคมและมนุษยศาสตร์**33(2): 98-111.

พีระพันธ์ แสงใส. 2535. **ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนยางพาราของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดสตูล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัฒนพงศ์ วรรณวิไล. 2540.**ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภูวดล สาลีเกษตร. 2536. **ผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียมโค.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ยุพิพรรณ ศิริวัธนนุกูล, อภินันท์ กำนันรัตน์, ยุทธนา ศิริวัธนนุกูล และ ก้องกษิต สุวรรณวิหก. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวของเกษตรกร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา.**สงขลานครินทร์** 9(2): 149-162.

ภัทราวรรณ ทองดี. 2551. **การยอมรับเทคโนโลยีเพื่อการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 ของเกษตรกรในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ จังหวัดร้อยเอ็ด.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วนิดา สุจริตธุรการ. 2552. **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วัชรพงษ์ กรัณฑกาญจน์. 2546. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรยากจนในจังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วันชัย วงษา. 2550. **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรที่ทำนาในจังหวัดชัยนาท.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สรสิทธิ์ วัชโรทยาน. 2535. **การปรับปรุงดินและการใช้ปุ๋ย.**คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สถานีพัฒนาที่ดินพังงา. 2559. **รายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ประจำปี 2559 สถานีพัฒนาที่ดินพังงาต.ค.60–ก.ย. 61.** กรมัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, จังหวัดพังงา.

สกุล ภาวศุทธิกุล. 2551. **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวแบบชีวภาพในจังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สาคร ชินวงค์. 2545. **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารโคของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ค้นคว้า และพัฒนาวิชาการอาหารสัตว์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สันติ ณ พัทลุง. 2545.**ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกแทนยางพาราด้วยปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Rogers, E. M. and Shoemaker, F.F. 1971. **Communication of Innovations.** The Free Press, New York.

ภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่ 1 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน เขตพัฒนาที่ดิน ลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง ของเกษตรกรตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

วันที่สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ต้องการ หรือ เติมข้อความในช่องว่างแต่ละคำถามให้สมบูรณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน สังคม และ เศรษฐกิจของเกษตรกร

1. เพศ

( ) 1.ชาย ( ) 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ศาสนา

( ) 1.พุทธ ( ) 2. อิสลาม

( ) 3. อื่นๆ (โปรดระบุ)

4.จบการศึกษาในระดับชั้น

( ) 1. ไม่ได้ศึกษาเลย ( ) 2.จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

( ) 3. จบชั้นประถมปีที่ 6 ( ) 4.จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

( ) 5. จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ( ) 6.อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5.ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้

( ) 1. อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

( ) 2. อ่านออก เขียนไม่ได้

( ) 3. อ่านออก เขียนได้

6. จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว.....คน

7. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้างโดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องเป็นสมาชิก (สามารถระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

สมาชิกกลุ่ม	เป็นสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	
กลุ่มเกษตรกร	
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	
สหกรณ์ออมทรัพย์	
อื่นๆ (โปรดระบุ.....)	

8. อาชีพหลัก

( ) 1.สวนยางพารา ( ) 2.สวนปาล์มน้ำมัน

( ) 3.ปลูกผัก ( ) 4.สวนผลไม้

( ) 5.ปลูกพืชผสมผสาน ( ) 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. อาชีพรอง

( ) 1. มี คือ ..... ( ) 2. ไม่มี

10. ที่ดินถือครองทั้งหมด.....ไร่

11. ที่ดินทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ จำแนกเป็น

( ) 1.สวนยางพารา ( ) 2.สวนปาล์มน้ำมัน

( ) 3.ปลูกผัก ( ) 4.สวนผลไม้

( ) 5.ปลูกพืชผสมผสาน ( ) 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. สิ่งที่อำนวยความสะดวกเป็นของตนเองหรือไม่

	มี	ไม่มี
1. โทรทัศน์	( )	( )
2. รถจักรยานยนต์	( )	( )
3. รถยนต์	( )	( )
4. คอมพิวเตอร์	( )	( )
5. แท็บเล็ต	( )	( )
6.สมาร์ตโฟน	( )	( )
7. เตาอบไมโครเวฟ	( )	( )
8. เครื่องปรับอากาศ	( )	( )

13. ท่านมีเครื่องมือการเกษตรต่อไปนี้หรือไม่

	มี	ไม่มี
1. เครื่องพ่นยาปราบศัตรูพืช	( )	( )
2. เครื่องตัดหญ้า	( )	( )
3. เครื่องสูบน้ำ	( )	( )
4.รถแทรคเตอร์	( )	( )

14. รายได้ของครอบครัวทั้งสิ้น.....บาท/ปี

จากภาคเกษตร .....บาท/ปี

สวนยางพารา ..... บาท/ปี

สวนปาล์มน้ำมัน .....บาท/ปี

ปลูกผัก ..... บาท/ปี

สวนผลไม้ ..... บาท/ปี

พืชผสมผสาน ..... บาท/ปี

เลี้ยงสัตว์บก ..... บาท/ปี

เลี้ยงสัตว์น้ำ ..... บาท/ปี

อื่นๆ (โปรดระบุ) ..... บาท/ปี

15. รายได้ทั้งหมด.....บาท/เดือน

รายได้จากภาคการเกษตร.....บาท/เดือน หรือรายได้.....บาท/ปี

รายได้นอกภาคการเกษตร.....บาท/เดือนหรือรายได้.....บาท/ปี

16. ในรอบปีที่ผ่านมา (2553) ท่านมีหนี้สินหรือไม่

( ) 1. มี ( ) 2.ไม่มี

17.ท่านกู้ยืมเงินดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ใด

( ) 1. เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ( ) 2.ค่าเล่าเรียนบุตร

( ) 3. ลงทุนทำการเกษตร ( ) 4. ซื้อที่ดินเพิ่มเติม

( ) 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

18. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร

-ในครัวเรือน จำนวน.....คน

-แรงงานจ้าง จำนวน.....คน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการติดต่อสื่อสารของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน เขตพัฒนาที่ดิน

1. ในปีที่ผ่านมาท่านได้พบปะเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินมากน้อยเพียงใด
   ( ) 1. ไม่เคยพบปะเลย
   ( ) 2. พบนานๆครั้ง (3-4 ครั้ง/ปี)
   ( ) 3. พบเป็นครั้งคราว (2 เดือน/ครั้ง)
   ( ) 4. พบค่อนข้างสม่ำเสมอ(เดือนละครั้ง)
   ( ) 5. พบสม่ำเสมอ (มากกว่า 1 ครั้ง/เดือน)

2. ในปีที่ผ่านมาท่านได้อ่านหนังสือ วารสาร หรือเอกสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำมากน้อยเพียงใด
   ( ) 1. ไม่เคยอ่าน เพราะ..... ( ) 2. อ่านนานๆครั้ง (เดือนละครั้ง)
   ( ) 3. อ่านเป็นครั้งคราว (2-3 ครั้ง/เดือน) ( ) 4. อ่าน ค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)
   ( ) 5. อ่านสม่ำเสมอ (มากกว่าหนึ่งครั้ง/สัปดาห์)

3. ในปีที่ผ่านมาท่านได้ฟังรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำมากน้อยเพียงใด
   ( ) 1. ไม่เคยชม เพราะ..... ( ) 2. ชมนานๆครั้ง (เดือนละครั้ง)
   ( ) 3. ชมเป็นครั้งคราว (2-3 ครั้ง/เดือน) ( ) 4. ชมค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)
   ( ) 5. ชมสม่ำเสมอ (มากกว่าหนึ่งครั้ง/สัปดาห์)

4. ในปีที่ผ่านมาท่านได้สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ตมากน้อยเพียงใด
   ( ) 1. ไม่เคยสืบค้น เพราะ..... ( ) 2. สืบค้นนานๆครั้ง (เดือนละครั้ง)
   ( ) 3. สืบค้นเป็นครั้งคราว (2-3 ครั้ง/เดือน) ( ) 4สืบค้นค่อนข้างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์)
   ( ) 5. สืบค้นสม่ำเสมอ (มากกว่าหนึ่งครั้ง/สัปดาห์)

5. ในปีที่ผ่านมาท่านได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำมากน้อยเพียงใด
   ( ) 1. ไม่เคยอบรม เพราะ..... ( ) 2. อบรมนานๆครั้ง (1 ปี/ครั้ง)
   ( ) 3. อบรมเป็นครั้งคราว (6 เดือน/ครั้ง) ( ) 4. อบรมค่อนข้างสม่ำเสมอ (3-4 เดือน/ครั้ง)
   ( ) 5. อมรมสม่ำเสมอ (1 เดือน/ครั้ง)

6. แหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำได้มาจากแหล่งใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ( ) 1. เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน
   ( ) 2. ดูโทรทัศน์
   ( ) 3. สื่อสิ่งพิมพ์
   ( ) 4. เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน
   ( ) 5. สื่อสังคม (**Social media**)
   ( ) 6. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านจิตวิทยาของเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน เขตพัฒนาที่ดิน

1. ทัศนคติที่มีต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน

ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน					
2. การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถเบนน้ำไหลบ่าออกไปจากพื้นที่					
3. ท่านไม่สามารถใช้ทางลำเลียงในไร่นาเพื่อลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรของท่านสู่ตลาด					
4.การปลูกพืชคลุมดิน เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า สามารถรักษาความชุ่มชื้นในดินในฤดูแล้งได้					
5. ท่อระบายน้ำที่ก่อสร้าง ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่					
6. การปลูกหญ้าแฝก ไม่สามารถลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินในฤดูฝน					
7. การก่อสร้างปรับรูปแปลงนา ลักษณะที่ 3 ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้					
8. การก่อสร้างปรับรูปแปลงนา ลักษณะที่ 3 ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่ราบลุ่ม					
9. บนคันดิน ที่ก่อสร้างปรับรูปแปลงนา ลักษณะที่ 3 ไม่สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ					

1. ทัศนคติที่มีต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม – ดอนเขตพัฒนาที่ดิน(ต่อ)

ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. อาคารชะลอความเร็วน้ำสามารถลดการชะล้างพังทลาย แบบรองลึกในทางระบายน้ำได้					
11. การก่อสร้างอาคารชะลอความเร็วน้ำ สามารถลดกระแสน้ำไหลแรงได้					
12. การก่อสร้างป้ายโครงการ (มาตรฐาน) สามารถประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบถึงการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม – ดอน					
13. การจัดทำโครงการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ ลุ่ม – ดอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำการเกษตรของท่านได้					

2. ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ช่วยเหลือเกษตรกรด้วยความจริงใจ					
2. ไม่ให้ความสนใจการอธิบายขั้นตอนการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม – ดอน					
3. ไม่ค่อยเข้าพื้นที่เท่าที่ควร					
4. เป็นบุคคลที่พบตัวได้ยาก					
5. งานที่บริการเกษตรกรยังไม่เป็นที่พึงพอใจ					
6. เข้ากับเกษตรกรได้ดี					
7. อารมณ์แจ่มใส ร่าเริงและเต็มใจทำงานเสมอ					
8. เป็นบุคคลที่พูดเก่งอย่างเดียวไม่มีการปฏิบัติ					
9. เป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร					
10. เป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ความสามารถ					
11. เป็นบุคคลที่เกษตรกรยอมรับ					
12.เป็นบุคคลที่ไม่ตรงต่อเวลา เมื่อเวลานัดเกษตรกรทำงาน					
13. ไม่ติดตามผลการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้ดำเนินการไว้					

ส่วนที่ 4 การยอมรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน เขตพัฒนาที่ดิน

1. ท่านได้ใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อขนส่งผลผลิตจากภาคการเกษตรกรของท่านมากน้อยเพียงใด
   ( ) 1. ใช้สม่ำเสมอ
   ( ) 2. ใช้บ้าง
   ( ) 3. ไม่เคยใช้

2.ท่านปลูกพืชตามแนวระดับ ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่
   ( ) 1. ใช่
   ( ) 2. ไม่ใช่

3. ท่านได้เผาเศษพืช หรือ ซากพืชที่มีอยู่ในพื้นที่ทำการเกษตรกรของท่าน ใช่หรือไม่
   ( ) 1. ใช่
   ( ) 2. ไม่ใช่

4. ท่านได้เพิ่มการไถพรวนดิน ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่
   ( ) 1. ใช่
   ( ) 2. ไม่ใช่

5. ท่านปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่
   ( ) 1. ใช่
   ( ) 2. ไม่ใช่

6. ท่านได้ใช้เศษพืชเป็นวัสดุคลุมดิน ในระยะที่พืชยังไม่งอก หรือ ขณะต้นพืชยังเล็กอยู่ ใช่หรือไม่
   ( ) 1. ใช่
   ( ) 2. ไม่ใช่

7.ท่านปลูกหญ้าแฝก (กล้ารากเปลือย) เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเท โดยการทำแนวร่องปลูกตามแนวระดับ ใช้ระยะระหว่างต้น ๕ เซนติเมตร ใช่หรือไม่
   ( )1. ใช่
   ( )2. ไม่ใช่

8. ท่านได้ตัดแต่งใบหญ้าแฝก และนำใบหญ้าแฝกที่ตัดได้ ไปคลุมดิน บริเวณรอบโคนต้นไม้ ใช่หรือไม่
   ( )1. ใช่
   ( )2. ไม่ใช่

9.ท่านปลูกพืชคลุมดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่
   ( )1. ใช่
   ( )2. ไม่ใช่

10.ท่านมีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือ ปุ๋ยพืชสด ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่

( ) 1. ใช่

( ) 2. ไม่ใช่

11. หลังจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ท่านใช้ระยะเวลานานเท่าไหร่ ในการเข้าร่วมโครงการ

( )1. เข้าร่วมทันที หลังมีการประชาสัมพันธ์

( )2. ภายใน 1 สัปดาห์ หลังมีการประชาสัมพันธ์

( ) 3. ภายใน 2 สัปดาห์หลังมีการประชาสัมพันธ์

( ) 4. ภายใน 1 เดือน หลังมีการประชาสัมพันธ์

( ) 5. รอดูเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่เข้าร่วมโครงการก่อน แล้วค่อยเข้าร่วมตาม

12.ท่านคิดว่า หากมีการดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ในพื้นที่ของท่านอีก ท่านจะเข้าร่วมอีกหรือไม่

( )1. เข้าร่วมแน่นอน

( )2. ไม่แน่ใจ

( )3. ไม่เข้าร่วม

13. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน หลังจากที่เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินเข้ามาดำเนินการหรือไม่

( )1. ไม่มีความรู้เลย

( )2. มีความรู้บ้างเล็กน้อย

( )3. มีความรู้พอใช้

( )4. มีความรู้เป็นอย่างดี

( )5. มีความรู้เป็นอย่างดีเยี่ยม และสามารถแนะนำผู้อื่นได้

14. หลังดำเนินการก่อสร้างจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ ท่านได้ขอรับกล้าหญ้าแฝก เพื่อไปปลูกในพื้นที่ทำการเกษตร ของท่านใช่หรือไม่

( )1. ใช่

( )2. ไม่ใช่

15. ท่านเคยแนะนำและประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน แก่เกษตรกรรายอื่น ใช่หรือไม่

( )1. ใช่

( )2. ไม่ใช่

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม–ดอน

1.ปัญหาในการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม–ดอน

1.....

2.....

3.....

2. ข้อเสนอแนะในการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม–ดอน

1.....

2.....

การสร้างตัวชี้วัดและการให้คะแนน

การสร้างตัวชี้วัด มาตรวัดและการให้คะแนนตัวแปรเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม–ดอน เขตพัฒนาที่ดิน

1.ข้อมูลทั่วไปด้านสังคม

1.1 อายุ จำนวนปี

1.2 การศึกษา
1 ไม่ได้รับการศึกษา
2. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
5. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.
6. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
7. ปริญญาตรี

1.3 การเป็นสมาชิกกลุ่ม

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	0 ไม่เป็น
	1 ไม่เป็น
กลุ่มเกษตรกร	0 ไม่เป็น
	1 ไม่เป็น
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	0 ไม่เป็น
	1 ไม่เป็น
สหกรณ์ออมทรัพย์	0 ไม่เป็น
	1 ไม่เป็น
อื่นๆ	0 ไม่เป็น
	1 ไม่เป็น1.4

สมาชิกในครอบครัว จำนวนคน

2.ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

2.1 รายได้ของครอบครัว จำนวนบาท

2.2 ขนาดเนื้อที่ถือครอง จำนวนไร่

2.3 การใช้แรงงาน จำนวนคน

2.4 การกู้ยืม จำนวนบาท

3. ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร

3.1 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	คะแนน
ไม่เคย	0
เคย 3-4 ครั้ง/ปี	1
เคย 2 เดือน/ครั้ง	3
เคย เดือนละครั้ง	4
เคย มากกว่า 1 ครั้ง/เดือน	5
3.2 การหาความรู้จากสื่อมวลชน	
3.2.1 หนังสือ วารสารหรือเอกสารต่างๆ	คะแนน
ไม่เคย	0
เคย เดือนละครั้ง	1
เคย 2-3 ครั้ง/เดือน	2
เคย ทุกสัปดาห์	3
เคย มากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์	4
3.2.3 โทรทัศน์	คะแนน
ไม่เคย	0
เคย เดือนละครั้ง	1
เคย 2-3 ครั้ง/เดือน	2
เคย ทุกสัปดาห์	3
เคย มากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์	4
3.3.3. การสืบค้นผ่านระบบอินเตอร์เน็ต	
ไม่เคย	0
เคย เดือนละครั้ง	1
เคย 2-3 ครั้ง/เดือน	2
เคย ทุกสัปดาห์	3
เคย มากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์	4
3.3 การอบรม	คะแนน
ไม่เคย	0
เคย 1 ครั้ง/ปี	1
เคย 6 เดือน/ครั้ง	3
เคย 3-4 เดือนละครั้ง	4
เคย 1 ครั้ง/เดือน	5

4.ปัจจัยด้านจิตวิทยา

4.1 ทัศนคติต่อการจัดทำระบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

1. การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

2. การก่อสร้างคันดินแบบ 5 ไม่สามารถ เบนน้ำไหลบ่าออกไปจากพื้นที่*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

3. ท่านไม่สามารถใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรของท่านสู่ตลาด*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

4.การปลูกพืชคลุมดิน เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า ไม่สามารถรักษาความชุ่มชื้นในดินในฤดูแล้งได้	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

5. ท่อระบายน้ำที่ก่อสร้าง ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

6. การปลูกหญ้าแฝก ไม่สามารถลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินในฤดูฝน*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

7. การก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

8. การก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่ราบลุ่ม*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

9. บนคันดิน ที่ก่อสร้างปรับรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 ไม่สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

10. อาคารชะลอความเร็วน้ำสามารถลดการชะล้างพังทลาย แบบรองลึกในทางระบายน้ำได้	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

11. การก่อสร้างอาคารชะลอความเร็วน้ำ สามารถลดกระแสน้ำไหลแรงได้ คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

12. การก่อสร้างป้ายโครงการ (มาตรฐาน) สามารถประชาสัมพันธ์ ให้เกษตรกรทราบถึงการดำเนินงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

13. การจัดทำโครงการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำการเกษตรของท่านได้ คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

*คำถามปฏิเสธ

ตัวชี้วัดทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน

ข้อ 4.1 + 4.2 + 4.3 + 4.4 + 4.5 + 4.6 + 4.7 + 4.8 + 4.9 + 4.10 + 4.11 + 4.12 + 4.13

คะแนนรวม = คะแนนต่ำที่สุด เท่ากับ 45 และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 64

ดี = ค่าคะแนนที่สูงตั้งแต่ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามทั้งชุดขึ้นไป

ไม่ดี = ค่าคะแนนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของข้อคำถามทั้งชุด

4.2 ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

1. ช่วยเหลือเกษตรกรด้วยความจริงใจ คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

2. ไม่ให้ความสนใจการอธิบายขั้นตอนการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

3. ไม่ค่อยเข้าพื้นที่เท่าที่ควร*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

4. เป็นบุคคลที่พบตัวได้ยาก*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

5. งานที่บริการชาวบ้านยังไม่เป็นที่พึงพอใจ*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

6. เข้ากับชาวบ้านได้ดี	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

7. อารมณ์แจ่มใส ร่าเริงและเต็มใจทำงานเสมอ	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

8. เป็นบุคคลที่พูดเก่งอย่างเดียวไม่มีการปฏิบัติ*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

9. เป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

10. เป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ความสามารถ*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

11. เป็นบุคคลที่เกษตรกรยอมรับ	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

12.เป็นบุคคลที่ไม่ตรงต่อเวลา เมื่อเวลานัดเกษตรกรทำงาน*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

13. ไม่ติดตามผลงานที่ได้ทำเอาไว้*	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

*คำถามปฏิเสธ

ตัวชี้วัดทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

ข้อ 5.1 + 5.2 + 5.3 + 5.4 + 5.5 + 5.6 + 5.7 + 5.8 + 5.9 + 5.10 + 5.11 + 5.12 + 5.13

คะแนนรวม = คะแนนต่ำที่สุด เท่ากับ 46 และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 65

ดี = ค่าคะแนนที่สูงตั้งแต่ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามทั้งชุดขึ้นไป

ไม่ดี = ค่าคะแนนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของข้อคำถามทั้งชุด

5.การยอมรับการจัดทำระบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอนเขตพัฒนาที่ดิน

1. ท่านได้ใช้ทางลำเลียงในไร่นา เพื่อขนส่งผลผลิตจากภาคการเกษตรกร ของท่านมากน้อยเพียงใด	คะแนน
ใช้สม่ำเสมอ	3
ใช้บ้าง	2
ไม่เคยใช้	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 1

3 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับมาก

2 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับปานกลาง

1 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับน้อย

2.ท่านปลูกพืชตามแนวระดับ ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่	คะแนน
ใช่	2
ไม่ใช่	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 2

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

3.ท่านได้เผาเศษพืช หรือ ซากพืชที่มีอยู่ในพื้นที่ทำการเกษตรกรของท่าน ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่ 1

ไม่ใช่ 2

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 3

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

4. ท่านได้เพิ่มการไถพรวนดิน ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่ 1

ไม่ใช่ 2

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 4

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

5. ท่านปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่ 2

ไม่ใช่ 1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 5

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

6. ท่านได้ใช้เศษพืชเป็นวัสดุคลุมดิน ในระยะที่พืชยังไม่งอก หรือ ขณะต้นพืชยังเล็กอยู่ ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่ 2

ไม่ใช่ 1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 6

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

7.ท่านปลูกหญ้าแฝก (กล้ารากเปลือย) เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเท โดยการทำแนวร่องปลูกตามแนวระดับ ใช้ระยะระหว่างต้น ๕ เซนติเมตร ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่ 2

ไม่ใช่ 1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 7

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

8. ท่านได้ตัดแต่งใบหญ้าแฝก และนำใบหญ้าแฝกที่ตัดได้ ไปคลุมดิน
บริเวณรอบโคนต้นไม้ ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่	2
ไม่ใช่	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 8

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

9.ท่านปลูกพืชคลุมดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปอเทือง ถั่วพร้า
ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่	2
ไม่ใช่	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 9

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

10.ท่านมีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือ ปุ๋ยพืชสด ในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน
ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่	2
ไม่ใช่	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 10

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ

1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

11. หลังจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ
จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ท่านใช้ระยะเวลานานเท่าไหร่
ในการเข้าร่วมโครงการ คะแนน

เข้าร่วมทันที หลังมีการประชาสัมพันธ์	5
ภายใน 1 สัปดาห์ หลังมีการประชาสัมพันธ์	4
ภายใน 2 สัปดาห์หลังมีการประชาสัมพันธ์	3
ภายใน 1 เดือน หลังมีการประชาสัมพันธ์	2
รอดูเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่เข้าร่วมโครงการก่อน แล้วค่อยเข้าร่วมตาม	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 11

5 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับมากที่สุด

4 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับมาก

3 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับปานกลาง

2 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับน้อย

1 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับน้อยที่สุด

12.ท่านคิดว่า หากมีการดำเนินโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน ในพื้นที่ของท่านอีก ท่านจะเข้าร่วมอีกหรือไม่ คะแนน

เข้าร่วมแน่นอน	3
ไม่แน่ใจ	2
ไม่เข้าร่วม	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 12

3 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับมาก
2 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับปานกลาง
1 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับน้อย

13. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
หลังจากที่เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินเข้ามาดำเนินการหรือไม่ คะแนน

ไม่มีความรู้เลย	1
มีความรู้บ้างเล็กน้อย	2
มีความรู้พอใช้	3
มีความรู้เป็นอย่างดี	4
มีความรู้เป็นอย่างดีเยี่ยม และสามารถแนะนำผู้อื่นได้	5

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 13

5 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับมากที่สุด, 4 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับมาก
3 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับปานกลาง, 2 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับน้อย
1 คะแนน คือ มีระดับการยอมรับน้อยที่สุด

14. หลังดำเนินการก่อสร้างจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ ท่านได้ขอรับกล้าหญ้าแฝกเพื่อไปปลูก
ในพื้นที่ทำการเกษตร ของท่านใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่	2
ไม่ใช่	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 14

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ
1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

15. ท่านเคยแนะนำและประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
บนพื้นที่ลุ่ม-ดอน แก่เกษตรกรรายอื่น ใช่หรือไม่ คะแนน

ใช่	2
ไม่ใช่	1

หมายเหตุ : การให้คะแนนข้อ 15

2 คะแนน คือ มีการยอมรับ
1 คะแนน คือ ไม่มีการยอมรับ

ตารางภาคผนวกที่ 2การทดสอบความเชื่อถือได้ของการวัดทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อคำถามที่ 1	101.75	68.386	.391	.829
ข้อคำถามที่ 2	102.50	77.364	-.047	.847
ข้อคำถามที่ 3	101.75	68.750	.408	.827
ข้อคำถามที่ 4	101.33	72.606	.532	.824
ข้อคำถามที่ 5	101.83	67.242	.642	.815
ข้อคำถามที่ 6	102.50	76.818	.050	.836
ข้อคำถามที่ 7	102.58	73.720	.423	.827
ข้อคำถามที่ 8	102.75	71.295	.266	.835
ข้อคำถามที่ 9	101.75	69.659	.615	.819
ข้อคำถามที่ 10	102.00	75.818	.109	.836
ข้อคำถามที่ 11	102.17	79.970	-.254	.846
ข้อคำถามที่ 12	101.75	67.841	.654	.816
ข้อคำถามที่ 13	101.50	70.091	.625	.819
ข้อคำถามที่ 14	101.42	72.811	.500	.825
ข้อคำถามที่ 15	101.50	70.455	.591	.820
ข้อคำถามที่ 16	102.00	79.636	-.181	.851
ข้อคำถามที่ 17	101.83	79.606	-.211	.846
ข้อคำถามที่ 18	101.92	68.992	.817	.814
ข้อคำถามที่ 19	101.67	70.061	.681	.818
ข้อคำถามที่ 20	101.58	71.902	.322	.830
ข้อคำถามที่ 21	101.50	67.727	.704	.814
ข้อคำถามที่ 22	101.33	71.333	.683	.820
ข้อคำถามที่ 23	101.33	71.697	.639	.822
ข้อคำถามที่ 24	101.83	64.879	.817	.807
ข้อคำถามที่ 25	102.17	72.697	.332	.829
ข้อคำถามที่ 26	101.67	74.970	.203	.833

ตารางภาคผนวกที่ 3ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของตัวชี้วัดทัศนคติต่อการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และ ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน

Cronbach's Alpha	N of Items	Mean	Variance	Std. Deviation
.833	26	105.92	77.538	8.806

ตารางภาคผนวกที่ 4จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan

N	n	N	n	N	n	N	n	N	n
10	10	100	80	280	162	800	260	2800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4000	351
30	28	140	103	340	181	1000	278	4500	354
35	32	150	108	360	186	1100	285	5000	357
40	36	160	113	380	191	1200	291	6000	361
45	40	170	118	400	196	1300	297	7000	364
50	44	180	123	420	201	1400	302	8000	367
55	48	190	127	440	205	1500	306	9000	368
60	52	200	132	460	210	1600	310	10000	370
65	56	210	136	480	214	1700	313	15000	375
70	59	220	140	500	217	1800	317	20000	377
75	63	230	144	550	226	1900	320	30000	379
80	66	240	148	600	234	2000	322	40000	380
85	70	250	152	650	242	2200	327	50000	381
90	73	260	155	700	248	2400	331	75000	382
95	76	270	159	750	254	2600	335	100000	384

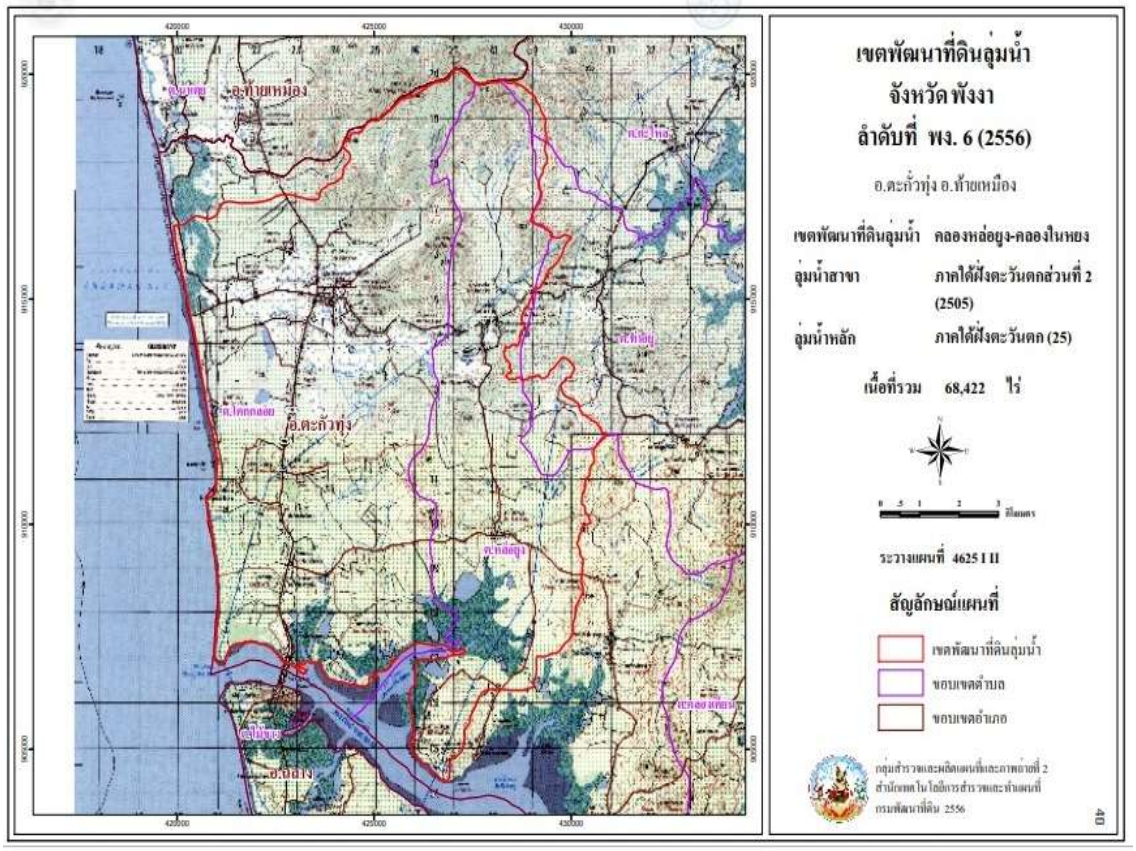

ภาพภาคผนวกที่ 1เขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำคลองหล่อยูง-คลองในหยง จังหวัดพังงา

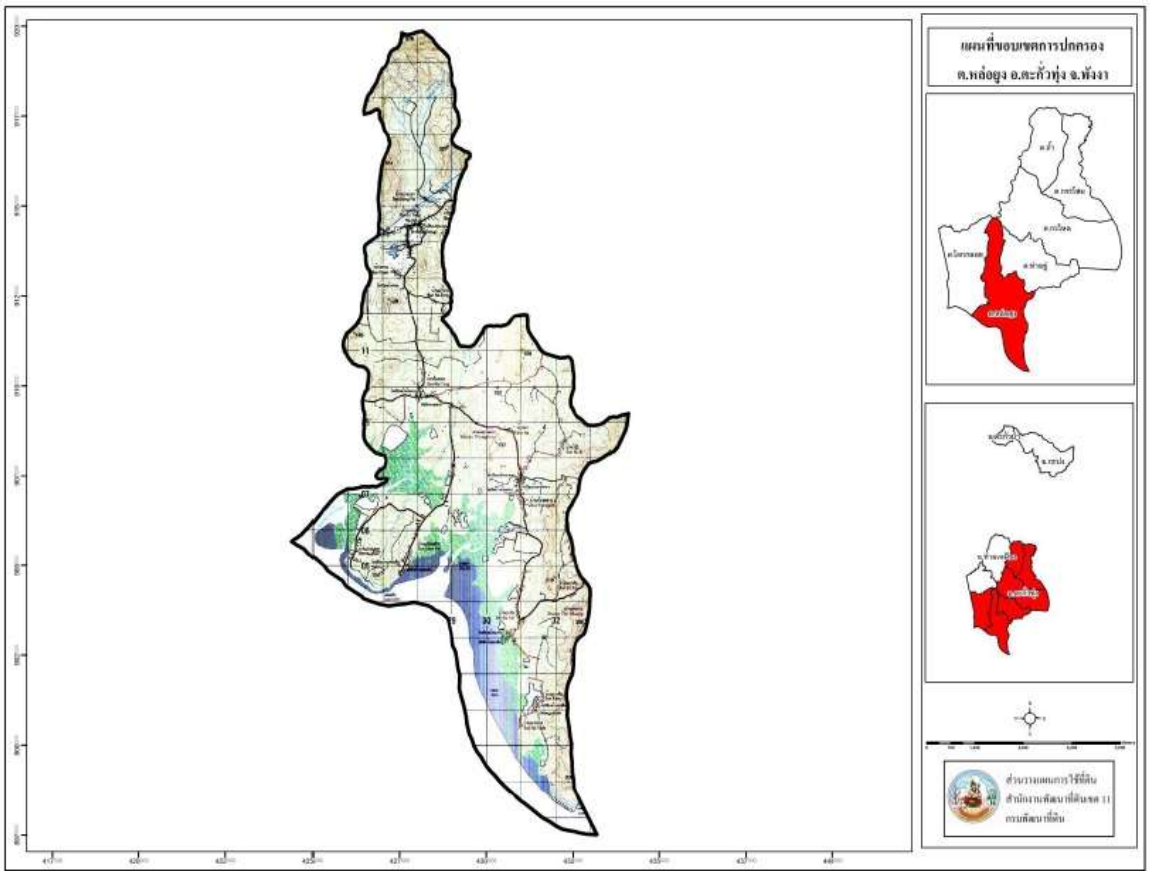

ภาพภาคผนวกที่ 2ขอบเขตการปกครอง ตำบลหล่อยูง อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

ห้องสมุดกรมพัฒนาที่ดิน